

Haviřovští senioři v Poslanecké sněmovně

Na konci roku 2019 se uskutečnila beseda primátora města Haviřova s předsedy haviřovských klubů a organizací seniorů. V závěru besedy pozval primátor a poslanec pan Bělčica zástupce seniorských klubů na návštěvu do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Haviřovští senioři neváhali a využili pozvání. Ve dvou skupinách se vydali do Prahy.

Ve sněmovních prostorách byli přijati nejen primátorem a poslancem panem Bělčicou, ale také poslancem panem Vondrákem - hejtmánem Moravskoslezského kraje. V živé diskuzi se senioři dozvěděli mnoho zajímavých informací zejména k rozvoji města a regionu. Vyvrcholením pak byla účast přímo na odpoledním jednání Poslanecké sněmovny. Pochopitelně z galerie, z prostoru vyhrazeném pro návštěvy a bez možnosti "do toho mluvit". I tak to pro senioři znamenalo životní zážitek.

Poděkování patří panu primátorovi a poslanci panu Bělčicovi za umožnění této pro senioři velmi zajímavé akce o které budeme informovat naše členy v jednotlivých seniorských organizacích města Haviřova.

Vilém Uher

Přečti mi babičko

Mnozí se domnívají, že kniha je přežitek a že je třeba podporovat modernější způsoby, jak zprostředkovat příběhy či životní poučení. Ale kniha přece jen má své kouzlo.

Na ZŠ v Haviřově - Bludovicích podporují čtenářství všemi způsoby. Škola přišla s nápadem zapojit do čtení babičky. Před vánocemi se jedna ze tříd proměnila na literární kavárnu. Na školních lavicích se objevily staré háčkované ubrousky a dekorace. Na sedačce pokryté plédy usedly babičky žáků a četly dětem pohádky. Pohádky četli i vzácní hosté - konzulka Polské republiky, Izabella Wołejko-Chwastowicz a také náměstkyně primátora Haviřova, Jana Feberová. Pohádky se četly jak v polštině, tak v češtině. Akce "Přečti mi, babičko" se všem líbila a může být inspirací ostatním.

Senior Point - kontaktní místo pro senioři

Na konci loňského roku v Moravskoslezském kraji přibyl další Senior Point - kontaktní místo pro senioři v Novém Jičíně. V regionu tak je už 14 Senior Pointů, Moravskoslezský kraj financuje 13 z nich. Tato kontaktní místa starším občanům nabízejí zábavu, školení, přístup k internetu, ale i bezplatné odborné poradenství.

Náměstek hejtmána kraje pro sociální oblast Jiří Navrátil připomněl, že v Senior Pointech si mohou zájemci vyřídit také Senior Pas, který lidem nad 55 let poskytuje systém slev a výhod.

Ples seniorů se jako každoročně vydařil

Stejně jako loni i letos se konal v DK Akord v Ostravě-Zábřehu „Ples seniorů“. Byl o něj jako vždy velký zájem a vstupenky velmi rychle zmizely. K tanci a poslechu hrála skupina KLASIK a součástí doprovodného programu bylo i humorné "Labutí jezero trochu jinak" v podání seniorů z obvodu O.-Jih.

Na plesu nechyběla bohatá tombola, do které věnoval ceny také starosta obvodu Ostrava-Jih Martin Bednář. Senioři rovněž pozdravil senátor Leopold Sulovský. Ani on nepřišel s prázdnou a tombolu obohatil o turistický batoh, jak se na horolezce sluší. Hlavní cenou byl poukaz na dovolenkový pobyt v Chorvatsku a jako bonus pak jeho výherce ještě obdržel pozvání na oběd se starostou Bednářem. Jako host na plesu vystoupila zpěvačka Leona Machálová. Za své vystoupení sklidila velký potlesk. Senioři její přítomnosti využili a fotili své "selfie", na kterých s nimi zpěvačka ráda zapózovala.

Ples seniorů se jako každoročně vydařil, lidé se dobře bavili, zatančili si a zaspívali. Nezbyvá tedy, než se těšit příští rok nashledanou v Akordu.

MUDr. Růžena Mašková:

O hyperkinetickém syndromu u počasí, o tom, že ve starém Egyptě nebyly uhelné elektrárny, o trámu ve vlastním oku, o plýtvání silami tělesnými i duševními, o neodhadnutelných důsledcích operací, o strašidelném zjevu a o příběhu, v němž má malé dítě více rozumu, než matka...

MUDr. Růžena Mašková

Ať si o počasí říkáme, co chceme, je zařízeno moudře. Právě proto, že se vymyká moci lidí, jejich přání, nebo chtivosti poručit větru a dešti. Při našem nemístném sebevědomí se totiž leckdy domníváme, že našimi zásahy něco zlepšujeme, ale ve skutečnosti jen děláme zbytečné zmatky a věci jdou od desíti k pěti. Jistě, občas to vypadá, že podobně jako u některých dětí nastává u počasí hyperkinetický syndrom, nebo, že je počasí bláznivé a tudíž případem pro psychiatry, tedy pro mou profesi - ale ani ti nejlepší psychiatři v tomto případě nemohou nijak zasáhnout, mohou pouze konstatovat.

Faktem však je, že naše nálady s počasím někdy souvisejí: třeba na jaře a na podzim u senzitivnějších lidí propukají depresivní poruchy. A když se nyní podzim protahuje do ledna, může to na ně mít vliv. Přesto platí za a) že obviňováním počasí si nikdo nijak nepomůže a za b) že čím dál méně pozorujeme přírodu, pročez jí čím dál méně rozumíme. Je to škoda, neboť naši předkové se v přírodě mnohem lépe orientovali a jejich moudrost nám zanechali v pranostikách i příslovích.

Nám nezbyvá než se srovnat s tím, že zimy jsou jednoznačně mírnější, než bývávaly a oteplování se nedá popřít. Ale proč to tak je, tomu nerozumím. Lidská činnost v tom patrně hraje svoji roli, nicméně v pouštích v Egyptě archeologové nacházejí zbytky po starodávných prosperujících městech, které nelze podezřívát z uhlíkových stop po letadlech, či autech. Neměli ani uhelné elektrárny, tak nevím...

Jak říkám, nerozumím tomu, ovšem přesto je jasné, že každý musí se zlepšením čehokoli začít sám u sebe. Slovy Ježíše Krista: Jak můžeš říci svému bratru „Nech mě, ať ti

vytáhnu z oka třísku, a přitom máš sám v oku trám! Pokrytče, vytáhni nejdříve trám z vlastního oka, a tehdy prohlédneš, abys vytáhl třísku z oka svého bratra". Tato slova připomínám nejen proto, že se nám blíží Velikonoční svátky, tedy největší svátky křesťanů, nýbrž i proto, abychom vlastní spokojenost nechtěli hledat u druhých. Vždyť proč máme přeplněné psychiatrické léčebny? Právě proto, že se nechováme moudře, vytváříme tlaky na jiné, nebo podléháme tlakům jiných lidí a plýtváme silami tělesnými i duševními (psyché = duše).

Chovat se moudře k vlastnímu tělu, to mimo jiné znamená - zvláště v seniorském věku - regeneraci jak kvalitním spánkem, tak i stravou a pohybem. (Mimochodem, nenechat člověka vyspat, to je třeba při výsleších jedno z nejhorších mučení.) Tělo je zařízeno dokonale, orgány v něm spolupracují a jakékoli porušení této spolupráce znamená škody. Ono pokaždé když se lidé snaží obejít přírodní zákony, vždycky se jim to vymstí, jak v přírodě, tak i u jednotlivců. Osobně znám několik případů, kdy baculaté ženy se chtěly snadno a rychle stát štíhlými a podstoupily kvůli tomu různé operace. Ovšem výsledek těchto operací nikdy nelze přesně odhadnout a navíc, organismus reaguje jako celek, takže samotná operace - jako například bandáž žaludku může dopadnout úspěšně, ale nikdo vám nezaručí, že na úkor toho neselže v těle něco jiného, třeba žlázy. Zároveň chci zdůraznit: nemějte důvěru v to, co jde "snadno a rychle", obvykle se tím maskuje "čertovo kopýtko". Sama dokonce nemám odvahu nechat si operovat ani šedý zákal, protože nevím, jak se to celkově na mém organismu projeví.

A přestože naši populaci docela trápí obezita, na druhou stranu by nikdo nechtěl vypadat tak hrozně jako anorektička, kterou jsem nedávno vyšetřovala: 180 centimetrů a 27 kilogramů. To byla skutečně kostra potažená kůží, strašidelný zjev, ale ona byla ve své psychické poruše velmi spokojená a bála se jíst, aby nepřibrala. Když říkám strašidelný zjev, tak natolik, že žádný agresor by se neodvážil ji přepadnout, utekl by před ní.

Dnešní povídání uzavřu smutným příběhem ze záchytky. Lidé se leckdy pokládají za vládce tvorstva, ale já se na záchytky setkávám s opakem, kdy lidé nedokážou kontrolovat ani pití alkoholu a poškozují si vnitřní orgány i rozum. To k nám například přivezli opilou mladou ženu, protože ležela na cestě a u ní plakal pětiletý chlapec. „Já jsem říkal mamince, aby tolik nepila, že jí bude špatně,“ vzlykal. „A ona mě neposlechla...“

Není to nic potěšujícího, když malé dítě má víc rozumu, než matka. Což je ale na druhou stranu dobrá známka toho, že s takovými mladými lidmi se nemusíme bát budoucnosti.

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!**OSTRAVA!!!**
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZMoravskoslezský
kraj**HAVÍŘOV**

Ředitel Fakultní nemocnice Ostrava MUDr. Jiří Havrlant: Některá naše pracoviště jsou výjimečná i v rámci republiky

FN Ostrava má od února 2019 nového ředitele. MUDr. Jiří Havrlant přišel především s cílem uklidnit personální spory a přispět k rozvoji specializované péče. Jak s odstupem jednoho roku hodnotí plnění těchto cílů?

„Věřím, že se mi podařilo situaci v nemocnici uklidnit. Ihned po mém nástupu jsem se sešel s přednosty klinik, abych jim nastínil svou představu dalšího fungování největší nemocnice v Moravskoslezském kraji. Mám poradní sbor složený z některých přednostů klinik a primářů napříč obory, se kterým konzultuji kroky, které mají vést k rozvoji nemocnice. Většina přednostů klinik a vedoucích ústavů jsou respektovaní odborníci ve svém oboru i v evropském měřítku. Mám radost, že se podařilo zahájit dlouho odkládanou stavbu psychiatrického pavilonu, který výrazně zkvalitní péči o psychiatrické pacienty z celého kraje, což je jedním z hlavních cílů reformy psychiatrické péče Ministerstva zdravotnictví. Součástí pavilonu bude i výukové pracoviště Lékařské fakulty Ostravské univerzity, což zvýší i úroveň vzdělávání. Spolupodíleli jsme se na otevření Centra telemedicíny, kde najdou zázemí pacienti, zapojení do projektu sledování svého zdravotního stavu na dálku. Naše nemocnice má v současné době 40 klinik a ústavů a některá pracoviště jsou výjimečná v rámci moravskoslezského regionu a v některých oborech i rámci ČR.“

Můžete uvést výsledky fakultní nemocnice za rok 2019 ve stručných statistických datech?

„Čísla sice nepokládám za nejdůležitější měřítko kvality lékařské péče, ale každého zdravotníka těší, že mu pacienti důvěřují a chtějí být ošetřeni právě jím. V naší nemocnici pracuje více než 3 400 zaměstnanců, máme více než 1200 lůžek. Loni jsme hospitalizovali 47 459 pacientů a to je ve srovnání s rokem předešlým o 750 více. Výrazně narostl počet ambulantních vyšetření - těch naši lékaři provedli 681 074 a o rok dříve 676 037. A musím zmínit i rostoucí počet výkonů na 18 operačních sálech. Zatímco v r. 2018 bylo u nás provedeno 15 706 operací, loni 16 060. Myslím, že z těchto čísel je jasné, že pacienti naší nemocnici důvěřují a rádi by zákrok, který provádějí i jiná zdravotnická zařízení, podstoupili u nás.“

V čem je FN Ostrava podle Vás unikátní a co děláte pro její další rozvoj?

„Fakultní nemocnice je unikátní v mnoha směrech. Jak už název napovídá, je výukovým pracovištěm Lékařské fakulty Ostravské univerzity, kde působí i naši lékaři a zdravotníci. Mnozí z nich tam vedou odborné ústavy. To propojení je velmi úzké. Snažíme se studenty ostravské lékařské fakulty přesvědčit o tom, že pracovat po absolvování školy v naší nemocnici pro ně znamená profesní růst a možnost seznámit se s nejnovějšími lékařskými postupy. Jako jediní v republice máme už desátým rokem kybernetický nůž CyberKnife, který je nejpřesnějším ozařovacím přístrojem na světě. I díky němu poskytuje naše nemocnice onkologickou léčbu bez nadsázky na nejvyšší možné úrovni. Musím zmínit i Oddělení centrálního příjmu, kde 24 hodin denně přijímáme pacienty z celého Moravskoslezského i části Zlínského kraje se závažnými a život ohrožujícími stavy. Máme vysoce specializovanou Klinikou dětského lékařství, Klinikou hemat-onkologie, Klinikou popáleninové medicíny a rekonstrukční chirurgie a tak bych mohl pokračovat. Naše nemocnice má v současné době 40 klinik a ústavů a některá pracoviště jsou výjimečná i v rámci republiky.“

MUDr. Jiří Havrlant, ředitel FNO

S jakými zdravotními potížemi k Vám nejčastěji přicházejí senioři a jakou od nich máte zpětnou vazbu?

„Opět použiji statistiku. Když se zaměříme na věkovou skupinu 65+, nejvíce pacientů hospitalizujeme kvůli chronickému onemocnění srdce, cukrovce. Vysoké procento je také seniorů, kteří potřebují radioterapeutickou léčbu a možná někoho překvapí, že více než dvě stě pacientů muselo loni zůstat v nemocnici kvůli zástavě dechu ve spánku. Dnes je naprosto běžné, že operaci srdce podstupují lidé i nad 80 let.“

U některých projektů spolupracujete s dalšími organizacemi a institucemi. Jak efektivní je tato spolupráce, jak si rozumí?

„Vynikající spolupráci máme s vědci z Vysoké školy báňské - TU Ostrava. Loni na podzim jsme pořádali už 3. ročník Medicínského start-up inkubátoru, na kterém mladí vědci představili projekty, které by mohly léčbu i výzkum v oblasti medicíny výrazně posunout. Zmínil bych např. prezentaci desetiletého výzkumu klíšťaty přenášených nemocí s podporou geoinformačních technologií.“

Co ve zdravotnictví považujete za stěžejní problém? A naopak: v čem je naše zdravotnictví opravdu dobré?

„Myslím si, že nejsou místa, odkud by pacient musel za odbornou lékařskou péčí jezdit daleko. Jen v Ostravě jsou kromě naší ještě další dvě lůžková zařízení a nespočet odborných pracovišť, která provádějí i tzv. jednodenní chirurgii. Mám zato, že i technické vybavení, ať v soukromých, krajských anebo městských nemocnicích, je na vysoké úrovni. Problém je stejný jako jinde - v nedostatku kvalifikovaných zdravotníků i čerstvých absolventů.“

Říká se: veselá mysl, půl zdraví. Přidal byste nějakou anekdotu ze zdravotnického prostředí?

„Je prokázáno, že když má pacient vůli a ochotu se uzdravit, jeho léčba probíhá mnohem lépe než u pacienta, který je apatický a s lékařem nespolečně pracuje. A samozřejmě, že k úspěšné léčbě přispívá i pohodový a usměvavý zdravotník. To je jednoznačné. Na závěr tedy jedna anekdota: „Pane doktore, co děláte, když jste nachlazený? To samé co vy, kýchám a kašlu,“ odpoví lékař...“

Děkuji za rozhovor.

Jiří Muladi

Místopis na dosah aneb Možná tam doj(e)dete

Milí čtenáři SeniorTipu, těm, jimž se už omrzely procházky po Ostravě se zastávkami u jednotlivých domů, jsem se rozhodla přinést novou řadu článků. Měly by si všimnout míst, jimiž se města severovýchodní Moravy a Slezska mohou pochlubit. Půjde třeba o památky, které našly oproti minulému určení novou, přitažlivou tvář. Všimneme si objektů zapomenutých či opomenutých, které ožily přičiněním nadšenců třeba jako nezvyklé výstavní prostory. Mohou se stát výchozím bodem pro širší poznání místa, které bychom si podle internetových doporučení třeba ani nevybrali. Představte si, že do klidné vody hodíte kámen a ze středu se budou šířit kruhy. V našem případě paprskité souvislosti.

Krnov: Synagoga (Soukenická 83, Krnov)

Na několika místech Krnova najdete kameny zmizelých, tzv. Stolpersteine, doslova kameny, o něž zakopnete. Připomínají ty, kteří v osudných 30. a 40. letech minulého století německé řádění nepřežili, byť měli i německá jména. Jsou mezi nimi i takoví, kteří chodili koncem týdne světit svůj svátek do synagogy.

V Krnově tato stavba stojí zrekonstruována a je možno ji dnes jako jedinou na severní Moravě v její původní luxusní podobě navštívit. Přežila - údajně díky tomu, že byla během židovských pogromů v zájmu správy města vydávána za skladiště a tržnici. Od roku 2014 se otevřela pro veřejnost zásluhou Občanského sdružení Krnovská synagoga. Slouží jako výstavní prostor a hudební síň, neboť s výbornou akustikou disponuje i funkčními původními varhanami.

dvouvěžové průčelí a plášť použil architekt neorománské prvky (půlkruhově završená okna, forma portálů, dekor, rozet nebo obloučkový vlys), zatímco na podobu věží stylově navazuje interiér v maursko-byzanském stylu. Ten byl charakteristický i pro synagogy Jeruzalémskou nebo Španělskou v Praze i další v Plzni nebo Teplicích či Břeclavi. Uvnitř svatyně upoutá mobiliář - především řezbené lavice z původního inventáře vypálené olomoucké synagogy (mimo chodem také bohatě vybavené v maurském stylu), kovové kandelábry, mřížky nebo lehká, bohatě zdobená arkatura ženské tribuny na subtilních litinových sloupcích. Pokud budete mít zájem, lze si kromě běžné prohlídky s poutavým výkladem domluvit ještě nadstandardní návštěvu, během níž se dostanete do jinak nepřístupných míst v zázemí templu i jeho půdních prostor. Okenními průhledy z točitého schodiště směřujícího do věží si lze prohlédnout vnější architektonické detaily svatyně, stejně jako zažít zvláštní atmosféru pod její střešní konstrukcí. Ale nejen to. Při této mimořádné návštěvě budete moci ochutnat košer pokrmy a nápoje. I tam vás provede se zasvěceným výkladem průvodce, který se obléká, žije, mluví i zpívá v souladu s atmosférou templu.

Stavbu z roku 1871 projektoval významný krnovský architekt **Ernst Latzel** (1844 - 1910). Jeho jméno nás může ve městě nasměrovat k řadě měšťanských domů, vilám krnovských továrníků a hlavně objektům, v nichž **Alscherové, Larischové, Föstrové, Schmidtové, Götzlové** nebo **Kulkové** a další podnikali. Ostatně k podnikavým mužům, kteří pozvedali a zvelebovali město od druhé poloviny 19. stol. až do meziválečného období, se dostaneme i prostřednictvím pozoruhodné výstavy "**Židovští průmyslníci, podnikatelé a vynálezci v prostorách synagogy**". A že to byla vskutku bohatá škála aktivit, nejen těch v textilním průmyslu, se dovíme z vinět dodneška populárního likéru nebo i z vynálezů, které historicky posunuly technologie v těžkém i lehkém průmyslu. Stálou expozici pak oživují časové výstavy, které přibližují některé sféry života bývalé krnovské židovské komunity.

Na malém městě působila synagoga už v době svého vzniku jako mimořádný architektonický objekt. Pro nezvyklé

Pokud si v cukrárně na náměstí dáte kafe s něčím hříšně sladkým (ale výborným!), můžete dále od židovské památky směřovat ke krnovským vilám, seznámit se se stavbami krnovského rodáka s vídeňským renomé Leopoldem Bauerem nebo projít trasu spojující místní kostely až na okraj města ke kostelu sv. Benedikta se zachovalými freskami z poloviny 15. století.

Jednoduše: Krnov ve svěžím jarním počasí za cestu z Ostravy či jiného místa v kraji rozhodně stojí.

PhDr. Marie Šťastná, Ph.D.
Popisky fotografií ➔

Návrat patrona všech Odřivousů na bílovecký zámek

Do bíloveckého zámku se vrátil po osmdesáti letech obraz blahoslaveného Česlava Odřivouse (patrona rodu Sedlnitzkých), a to díky spojeným silám místního kastelána Eduarda Valeše a věhlasné malířky Rosany de Montfort. Obrazu tohoto patrona, který má za úkol toto prastaré šlechtické sídlo ochraňovat od všeho zlého, požehnal bílovecký děkan Lumír Tkáč. Poté příslušníci Zámecké gardy obraz zavěsili na své místo ve velké jídelně zámku, kde si jej může prohlédnout i široká veřejnost.

„Myšlenka vrátit obraz blahoslaveného Česlava zpět do zámku se zrodila na sklonku loňského léta, kdy zámek získal do svých sbírek nádherně zdobený barokní rám. Rám bez obrazu si už sám o sobě říká o nějaké hodnotné umělecké dílo. Nelehkého úkolu se ujala malířka Rosana de Montfort, která se po 27letém pobytu v zahraničí vrátila do české domoviny. Malbou se zabývá od svých 4 let, a právě studium technik starých mistrů ji dovedlo k úspěšné umělecké kariéře. Její obrazy si návštěvníci zámku mohli prohlédnout i na výstavě, kde představila své obrazy v nostalgickém stylu dávných století,“ vysvětluje Eduard Valeš, kastelán zámku. Lásku ke starým věcem a jejich restaurování uplatnila ve znovuzrození starého díla. Obraz, jehož výška je přes dva metry, byl malován olejem na lněné plátno, a to více než čtyři měsíce.

„Jsme nesmírně rádi, že se do našeho zámku vrací zpět jeho patron Odřivous a věříme, že nejen zkrášlí jeho vnitřní prostory, ale že bude i toto šlechtické sídlo podle legendy také chránit,“ řekla starostka města Bílovce Renata Mikolášová. S příchodem blahoslaveného Česlava možná definitivně opustí místnosti zámku i duch Běty, hospodyně barona Karla Sedlnitzkého, která napadla nožem svého pána a proto byla v sebeobraně zastřelena. Její zlý duch děsil obyvatele mnoho let, naposledy prý byl spatřen ještě v roce 1920.

Česlav Odřivous se narodil pravděpodobně v roce 1180 na hradě Lance nad městem Kamiennen. Studoval v Krakově, Praze, Paříži a Bologni. Roku 1220 doprovázel krakovského biskupa do Říma, kde vstoupil do řádu Dominikánů. Česlav při návratu založil první konvent Dominikánů v Praze a další pak ve Vratislavi, kde se stal později jeho převorem. Řeholní oděv z Česlavových rukou přijala při vstupu do třetího řádu i sv. Zdislava. Česlav s Boží pomocí v roce 1241 uchránil město Vratislav před Tatary. Legenda hovoří o tom, že sám Česlav měl chytat do rukou mongolské šípy a házet do mongolského tábora ohnivé koule. Proto bývá tento středověký učenec zobrazován s ohnivou koulí v ruce.

Místopis na dosah aneb Možná tam doj(e)dete - Foto - popisky

1. Krnovská synagoga
2. Schodiště do věže
3. Pohled do interiéru z ženské tribuny
4. Pohled z vnitřního schodiště na průčelní věž
5. Rekonstruovaný interiér
6. Košer ochutnávka

Nalezená Křížová cesta se vrátila zpět

Křížová cesta se vrátila zpět do klimkovického kostela Nejsvětější Trojice. Grafiky s vyobrazením Křížové cesty, které se v únoru 2017 náhodně našly v kostele Nejsvětější Trojice v Klimkovicích u Ostravy, se vrátily restaurovány zpět na místo svého nálezu. Poprvé si je mohla veřejnost prohlédnout v prosinci na adventním setkání. Obrazy i jejich cenné rámy restaurovala Univerzita Pardubice, město na odborné práce získalo dotaci Moravskoslezského kraje.

Jedenáct grafik pocházejících pravděpodobně z 18. století se našlo pohozeno za krovy kostela, který je jednou z nejstarších budov ve městě. Pochází z první poloviny 16. století a dochovalo se bez jakýchkoliv zásadních přestaveb až do současnosti. Při fotografování interiéru kostela obrazy objevila historička architektury Lucie Augustinková z katedry městského inženýrství Stavební fakulty VŠB - Technické univerzity Ostrava. Obrazy poté zkoumali pracovníci Národního památkového ústavu. Protože se z někdejšího interiéru kostela téměř nic nezachovalo a v minulosti se vybavení buď ztratilo nebo rozkradlo, odborníci předpokládají, že grafiky původně tvořily výzdobu hlavního klimkovického kostela sv. Kateřiny, než je nahradily malby.

„Křížové cesty mívají nejčastěji čtrnáct zastavení, proto se předpokládá, že se klimkovický grafický cyklus nedochoval celý. Přesto nález vnímám jako velmi cenný, je to další autentické svědectví z minulé doby. Řekl bych, že se podařilo najít takový malý poklad, proto kraj poskytl prostředky na jeho restaurování,“ řekl náměstek hejtmana Moravskoslezského kraje pro kulturu a památkovou péči Lukáš Curylo.

Autorem grafik je nespíše Johann Rugendas z tiskařského a malířského rodu Rugendasů z německého Augšpurku. Na doporučení Státního památkového ústavu je restaurovali studenti a pedagogové Ateliéru konzervování a restaurování uměleckých děl na papíru Fakulty restaurování Univerzity Pardubice se sídlem v Litomyšli.

„Objevené grafiky mají cenné rámy s ozdobným rokajovým dekorem. Rokaje jsou z pálené hlíny a glazované, což není běžné,“ řekl vedoucí Ateliéru konzervování a restaurování uměleckých děl a špičkový restaurátor Luboš Macháček který práce vedl. „Radní města rozhodli, že se restaurované obrazy nainstalují v kostele Nejsvětější Trojice, kde se našly. Cílem je vrátit je zpět do života,“ řekl starosta Varga. Obrazy jsou instalovány po stranách hlavní lodi ve výšce kůru, tedy na první pohled nezvykle vysoko, to proto, aby na ně bylo dobře vidět. Grafiky jsou v hlavní lodi umístěny trvale jako stálý mobiliář kostela, který slouží i dalším účelům. Veřejnosti se restaurované obrazy představily o první adventní neděli - 1. prosince 2019.

Historický kalendář Ostravska

Leden - březen

15. ledna 1920 byla v Radvanicích (dnes m. č. Ostravy) jako první v ČSR ustavena náboženská obec Církve čs. husitské. Tato nová, národní a na Vatikánu nezávislá církev navázala na tradice husitské a českobratrské náboženské reformace. Nalezla silnou podporu především mezi dělníky, horníky a příslušníky středních vrstev. Ve velké míře bylo myšlení obyvatel ovlivněno neúnavným působením radvanického, původně katolického, faráře Ferdinanda Stibora, a došlo k masivnímu odlivu katolických věřících k nové církvi. V roce 1921 se k čs. církvi hlásilo v obci 4516 členů, zatímco k římskokatolické pouze 1455 členů. Od 8. 11. 1922 se Radvanice staly sídlem ostravské (slezské) diecéze Církve čs. husitské.

**Ferdinand Stibor
(1869–1956), teolog,
biskup č. církve husitské**

**Husův sbor čs. církve husitské v Radvanicích
nedlouho po slavnostním otevření 13. září 1925**

2. února 1970 v Praze zemřel dirigent, skladatel, hudební vědec Jaroslav Vogel (narodil se 11. ledna 1894 v Plzni). Po návratu z vojenské služby v 1. světové válce působil v Ostravě v letech 1919–1923 jako kapelník opery Národního divadla moravskoslezského. V roce 1927 se do Ostravy vrátil a stal se na 16 divadelních sezon šéfem opery. Zde se mu podařilo vybudovat velmi osobité středisko hudební kultury s vysoce kvalitním operním souborem. Pozoruhodná dramaturgie byla zaměřena jednak na české klasiky i současné autory, jednak na světový repertoár s R. Wagnerem, R. Straussem a ruskými skladateli. Projevil se též jako jedna z nejvýraznějších organizátorských osobností ostravského kulturního života. Podílel se na činnosti Kruhu přátel vážné hudby, v roce 1934 byl spoluzakladatelem Spolku pro komorní hudbu v Moravské Ostravě. Potřetí se Vogel vrátil do Ostravy v letech 1947–1948.

4. února 1620 byla Ostrava přepadena rychlou jízdou polských kozáků, nazývanou podle svého vůdce Alexandra Lisovského Lisovčáci. Byl vyrabován kostel sv. Václava, kde měli ostravští měšťané ukryty své cennosti. Z ostravského kostela odnesli pozlacené a stříbrné bohoslužebné náčiní, roucha, oltářní příkrývky, koberce a rovněž část cenností, vyloupili také radnici, kde bylo podle tehdejších zvyklostí uloženo bohoslužebné náčiní, které nesloužilo každodenní potřebě. O svůj majetek byli připraveni i měšťané, neboť nepřátelský vpád byl tak rychlý, že neměli čas na zabezpečení svých osobních věcí. Na těchto loupeních byla družina polských kozáků osobně zainteresována, protože kromě žoldu měli smluvně zajištěn i nárok na válečnou kořist. U Příbora, kde zřejmě odpočívali, rozprodali část kořisti, která by jim při dalším tažení překážela.

4. února 1920 byly obce Antošovice, Hošťálkovice, Koblov, Lhotka a Petřkovice spolu s celým Hlučínskem začleněny do Československého státu. Toto území bylo ztraceno po prohraných slezských válkách a ztráta definitivně potvrzena Vratislavským mírem uzavřeným v roce 1742, kdy císařovna Marie Terezie musela pruskému státu odstoupit téměř celé Slezsko (bez Opavska a Těšínska).

10. února 1920 se v Dolní Suché narodil literární historik, kritik, univerzitní profesor Alois Sivek, spoluvůdce vysokého pedagogického školství na Ostravsku (zemřel 7. října 1971 v Havířově). Pedagogicky začal působit na Ostravsku nejdříve na středních školách (1948–1950), v roce 1953 se podílel na založení Vyšší pedagogické školy v Opavě a v roce 1961 se ujal vedení katedry českého jazyka na nově ustaveném Pedagogickém institutu v Ostravě. V letech 1964–1970 byl děkanem Pedagogické fakulty v Ostravě. Když se v roce 1970 nepodvolil nátlaku tzv. prověřkové komise KSČ a odmítl propustit část pedagogů, byl sám z funkce děkana odvolán. Badatelsky věnoval zejména pozornost dílu P. Bezruč, V. Martínka, V. Závady a tradici zbojnictví v literatuře. Jako kritik sledoval nově vznikající literární tvorbu na Ostravsku a nelze opomenout ani jeho práci editorskou.

3. března 1930 byl pro veřejnost otevřen obchodní dům Textilia na třídě 28. října v Moravské Ostravě. Moderní čtyřpatrová novostavba byla postavena podle návrhu berlínské architektky Marie Frommerové. Velmi široká nabídka, poslední trendy v módě, ale také např. pravidelné módní přehlídky nebo dárky a káva zdarma pro ty zákazníky, kteří zde utratili větší finanční částku, přispívaly k jeho oblíbenosti mezi ostravskou veřejností. Majitel, zkušený

obchodník Igo Wechsler, lákal zákazníky soustavou a promyšlenou inzercí v místním tisku. Mezi slogany firmy patřilo např. „Navštivte nejmodernější módní dům v republice. Stálé spojení s Paříží a velkolepý nákup modelů.“

Pohled na stavbu obchodního domu Textilia na ul. 28. října na jaře 1928; kostru z křemíkové oceli vyrobila mostárna Vítkovických železáren

4. března 1945 byl zaznamenán zvýšený tlak okupačních nacistických úřadů na "likvidaci míšenců" a osob pocházejících z tzv. smíšených manželství vypravením šestého transportu židovského obyvatelstva z Moravské Ostravy do ghetta v Terezíně. Jednalo se o poslední ostravský transport s celkovým počtem 53 osob. V této době, kdy se neustále posouvala bojová linie znamenající blížící se konec války, již nedocházelo k žádným dalším následným deportacím z Terezína do vyhlazovacích táborů. Přesto i z tohoto transportu ještě zahynuly dvě osoby.

11. března 1855 se těžaři na Ostravsku a Karvinsku dohodli na sloučení všech kamenouhelných dolů ostravsko-karvinské oblasti a na vytvoření jednotného Ostravského kamenouhelného revíru, který řídil tříčlenný revírní výbor. To jim mj. umožňovalo sjednotit postup proti narůstajícím hornickým požadavkům.

11. března 1915 bylo od počátku války rozdáno na přívozském nádraží projíždějícím vojákům 168 000 litrů osvěžujících nápojů, 80 tisíc lahví sodovek, 500 litrů ovocných šťáv, 1200 kg cukru, 470 000 porcí čaje, 1160 litrů rumu, 10 800 porcí kávy, 3200 porcí polévk, 930 kg uzenin, 8400 bochníků chleba, 26 000 žemlí, 44 500 buchet, 290 lahví vína a koňaku, 120 kg čokolády, 558 000 cigaret, 3600 doutníků a 122 tisíc pohlednic.

13. března 1975 v noci byl příslušníky SNB přepaden klášter redemptoristů na Kostelním náměstí v Moravské Ostravě s 12 řeholníky a saleziánský chlapecký ústav Don Bosco na Vítkovické ulici (14 saleziánů, většinou kněží). Po domovní prohlídce a krátkých výsleších byli redemptoristé časně ráno odvezeni pouze s nejnutnějšími osobními potřebami do tzv. internačního kláštera v Králíkách a saleziáni do Oseku u Duchcova. Redemptoristé působili v Ostravě od roku 1927. Vykonávali bohoslužby v kostele sv. Václava a vypomáhali též v jiných farnostech. Saleziáni vybudovali v roce 1934 sociálně charitativní ústav pro 100 chovanců bez domova a kostel sv. Josefa.

20. března 1890 na poslední (předvolební) schůzi obecního výboru města Moravské Ostravy se též jednalo o stavbě koncertního a divadelního sálu. Starosta Adalbert Johanny podal zprávu, že sbírka na stavbu koncertního a divadelního sálu již dosáhla částky 60 700 zlatých a další příspěvky ještě dojdou, takže potřebný stavební kapitál bude pohromadě. Navrhl proto, aby byl zvolen stavební výbor pro dozor nad stavbou, což se také stalo.

PhDr. Antonín Barcuch, Archiv města Ostravy

Ostravské kalendárium 2019

Začátkem roku vyšla publikace Ostravské kalendárium 2019. V chronologickém přehledu přináší výběr událostí za uplynulý rok z politického, společenského, kulturního a sportovního života. Ostravské kalendárium 2019 pokřtili v prostorách městského archivu v Přívoze primátor Ostravy Tomáš Macura a ředitelka archivu Hana Šústková.

Kalendárium 2019 je nejrozsáhlejší za poslední období. Obsahuje 131 stran a jsou v něm informace od ledna do prosince roku 2019. Publikace obsahuje také mnoho fotografií od 15 fotografů. Publikaci sestavil kronikář města Ostravy Martin Juřica spolu se členy komise muzejní, letopisecké, názvoslovné a heraldické Rady města Ostravy.

Kalendárium 2019 vyšlo v nákladu 500 kusů. V omezeném množství je k dostání v informačních centrech společnosti Černá louka, v Archivu města Ostravy, v Knihovně města Ostravy, Moravskoslezské vědecké knihovně, v Ostravském muzeu a antikvariátu a galerii Fiducia.

V elektronické podobě je Ostravské kalendárium 2019 přístupno na adrese: <https://amo.ostrava.cz> v oddíle publikace.

Nejen o Josefovi a Boženě

Čtvrtého února 2020 to bylo 200 let, co se narodila významná česká spisovatelka Božena Němcová. Toto významné výročí si připomenula Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě uvedením literárnědramatického pásma s hudbou nazvaného Nejen o Josefovi a Boženě.

Co navzájem spojovalo Boženu Němcovou s jejím manželem Josefem? A co bylo příčinou konfliktů a nedorozumění? Jaký byl jejich vzájemný vztah s dětmi? Na tyto a další otázky odpovědělo pásmo, které bylo ukázkou manželského rodinného života rodiny Němcových, ale neopomíjelo literární tvorbu Boženy Němcové. Připomnělo i její stěžejní dílo Babičku. Bylo sestaveno z obsáhlé korespondence autorů, prokládané verši Františka Halase a doprovázené hudebními motivy.

Autorkou pořadu byla Mgr. Markéta Palowská, etnografka Ostravského muzea, která se dlouhodobě zabývá životem a dílem Boženy Němcové. Spolupracuje s Muzeem Boženy Němcové v České Skalici, Národním muzeem v Praze a dalšími institucemi. V následné besedě návštěvníky seznámila rovněž s posledními zjištěními týkajícími se života Boženy Němcové, spisovatelky, která předběhla svou dobu.

Naděje má jméno Texas

Muzeum vystěhovalectví nabízí stálou expozici, která se soustřeďuje na vystěhovalectví do Ameriky. Expozice nese název "Naděje má jméno Texas" a díky ní mohli lidé navázat kontakty se vzdálenými příbuznými ve "staré vlasti".

Při vašem případném výletě můžete navštívit tuto neobvyklou expozici, která je přístupná po předchozí domluvě s Mgr. Alenou Dobečkovou. Obec Lichnov; tel. č.: +420 605 417 750; e-mail: alena.dobackova@gmail.com

Chléb náš vezdejší... od zrníčka k bochníku

Muzeum Oderska zpřístupňuje zájemcům stálé expozice a tematické výstavy. Aktuální výstava se týká fenoménu chleba. Chléb nás provází od pradávna, avšak doba, kdy kuchyně našich prababiček voněly čerstvě upečenými bochníky, je již dávno pryč. Když vezmeme do rukou bochník chleba, sotva si vzpomeneme na zrníčko a na lidské ruce, jejichž námahy bylo potřeba, než se z něho chléb upekl. Právě pro velké úsilí vynaložené při jeho přípravě se slovo chléb stalo synonymem pro veškerou obživu. Založíme-li si vlastní domov, jsme na vlastním chlebu, když jsme odkázáni na jiné, jíme cizí chléb.

Muzeum zpřístupňuje zájemcům také objekt hřbitovní kaple sv. Rodiny, která získala v roce 2016 titul Památka roku v Moravskoslezském kraji. Prohlídka je možná v otevírací době muzea, popř. po předchozí domluvě.

Muzeum Oderska, Kostelní ulice 7, Odry. Otevřeno:
Út - So: 9.00 - 11.30 | 12.00 - 17.00
Vstupné: plné 20 Kč; snížené 10 Kč

Muzeum a pamětní síň S. Freuda v Příboře

Ještě do 1. června můžete zhlédnout v příbořském muzeu výstavu o papučích vázaných z filcových proužků i o dalších výrobcích zhotovených archaickou technikou na formě. Touto technikou se obuv zhotovovala na Příbořsku ještě v druhé polovině 20. století. Výhodiskem pro výstavu se stal sběr velké kolekce obuvi pletené na formě. Vystaveny jsou nejen papuče, ale také historické i současné výrobky z různých materiálů pletených na formě.

Netradiční papuče se v předminulém a minulém století vyráběly ručně v domácnostech právě v Příboře a okolí. Nemají levou či pravou, ale jsou obě

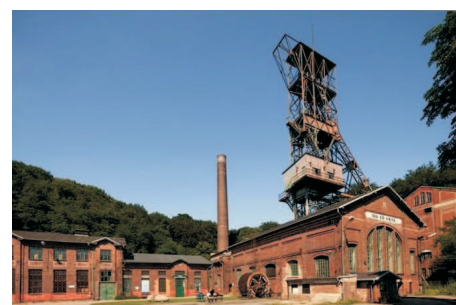

tvarově shodné, a také se prakticky nedá najít stejný pár, který by měl stejný vzor. Na samém počátku výroby stála dávná technologie vázání obuvi na formě z proužků látky, která se kdysi využívala prakticky na celém našem území.

Vydání časopisu podporují:

Hornické muzeum Landek

Největší hornické muzeum v ČR bylo otevřeno 4. prosince 1993. Rozkládá se na pod vrchem Landek, který byl roku 1992 prohlášen Národní přírodní památkou. Je to světově známá lokalita z hlediska geologie, archeologie, historie, přírodovědy a hornictví. Muzeum je vlastně propojením techniky a přírody a to dodává tomuto místu unikátnost a přitažlivost.

Landek se stal také známým nálezem Landecké Venuše, která je jedinou štíhlou venuší v Evropě. V muzeu se můžete seznámit s historií a technickým vývojem dobývání uhlí v ostravsko-karvinském revíru. Určitě návštěvníky zaujme expozice důlních profesí, důlní a povrchové expozice, výchozy uhelných slojí a rekonstrukce sídliště lovců mamutů, kteří kdysi Landek obývali.

Kromě samotné hornické a pravěké historie mají návštěvníci možnost využít také sportovního a rekreačního areálu Landek park.

EXPOZICE

Podzemní expozice ve štolách dolu Anselm.

Expozice důlního záchranářství.

Volná expozice - zdejší aktivity lidí od prehistorie do současnosti.

Expozice Historie důlní dopravy.

PROHLÍDKA

cca 2 hodiny a rozhodně stojí za to nespěchat. Maximální počet návštěvníků je 35. Skupiny je nutno ohlásit. Fotografování a filmování je povoleno.

OTEVÍRACÍ DOBA

20. 3. - 31. 10. denně 9.00-18.00 hod., vstupy každou hodinu. Organizované návštěvy je potřeba ohlásit předem telefonicky nebo e-mailem. Možnost noční prohlídky.

VSTUPNÉ: Děti, studenti, senioři, ZTP
Velký okruh: 90 Kč; Malý okruh: 50 Kč

Výstava vypráví příběh bicyklu a cyklistiky

**Ostravské muzeum,
Masarykovo nám. 1, Ostrava**

10.3. - 10.5.2020

Výstava Fenomén cyklistiky, navazuje na stejnojmennou výstavu, která byla s velkým úspěchem realizována v loňském roce Kulturně sportovním spolkem Elegant Ostrava ve spolupráci s kurátorem výstavy Petrem Přendíkem.

Výstava vypráví příběh bicyklu a cyklistiky a přibližuje dějiny ostravské cyklistiky od vzniku nejstaršího německého klubu velocipedistů v roce

1887 až do roku 1951, který znamenal konec cyklistických spolků. Rozsáhlá výstava je doplněna o velký počet exponátů historických jízdních kol a součástek mapujících technický vývoj cyklistiky, historických předmětů připomínající historii spolků, tematické letáky, dobové tiskoviny, trofeje, dobové cyklo doplňky a rozmanité kuriozity.

Část expozice je také věnovaná cyklistickým závodům a bude doplněna o originální sbírku závodních kol. Výstava prezentuje také světový unikát v podobě obnovy řemesla výroby vysokých kol v ČR, která patří k největším světovým výrobcům špičkových replik vysokých kol. Součástí výstavy bude doprovodný program s videoprojekcí věnované prezentaci dochovaných archivních fotografií, filmů a dokumentů.

Primátorka zaměřila za seniory

Aktivní zájem o věci veřejné, životní elán a energie rozhodně nechybí seniorům, kteří se sešli začátkem roku v Klubu seniorů, kde diskutovali s primátorkou města Třince Věrou Palkovskou o aktuálním dění ve městě.

„Mám radost, že aktivních lidí ve zralém věku přibývá a je stále více těch, kteří se chtějí setkávat a rozšiřovat si obzory. Je pro nás důležité, aby se jim v Třinci dobře žilo, a měli dostatek příležitostí, jak vyplnit volný čas, vzdělávat se, vyměňovat si zkušenosti a sdílet společné prožitky,“ řekla paní primátorka. Přítomným seniorům přiblížila projekt plánovaného centra pro aktivní seniory, které vyrostе ve Starém Městě. Na řadu přišly i dotazy týkající se rozpočtu, MHD, odpadů a dalších témat dotýkajících se každodenního života ve městě. „Važme si toho, jak se máme v současné době dobře a radujme se s pokorou z každého pěkného dne,“ dodala primátorka.

Třinecký Klub seniorů, který funguje pod odborem sociálních věcí magistrátu města Třince, získává mezi dříve narozenými na popularitě. Bohatý program, pravidelné sportovní a vzdělávací aktivity lákají stále více zájemců, kteří mají chuť setkávat se s přáteli, získávat nové informace nebo jen tak pobýt mezi svými vrstevníky. Proto není náhodou, že je třinecký Klub seniorů nositelem Certifikátu neaktivnější seniorské organizace v Moravskoslezském kraji, který mu udělila Krajská rada seniorů.

Z pestré nabídky aktivit si podle svých zájmů vyberou všichni. Na programu jsou jak vzdělávací aktivity, tak činnosti zaměřené na pohyb či odreagování jako např. cvičení, jóga, šachy, kulečnick, plavání, deskové a karetní hry a tvořivé dílny. Dále senioři jezdí na zájezdy, výlety, nebo se setkávají u grilování nebo vaječiny v upravené zahradě s altánkem.

Výstava ve Fulneku

V kostele sv. Josefa ve Fulneku je instalována prodejní výstava obrazů malíře Jaroslava Kozla. Výtěžek z prodeje obrazů bude předán Mobilnímu hospici Strom života. **Výstava potrvá do 7. května.**

Paliativní péče o nemocného je sice hrazena ze zdravotního pojištění, ale ani to skutečné náklady nepokryje. Díky Mobilnímu hospici Strom života je zajištěna komplexní paliativní péče o nevléčitelně nemocné a pacienty v terminálním stadiu nemoci, aby mohli dožít v domácím prostředí, obklopeni vším známým, co měli celý život kolem sebe, především však svými blízkými.

V kostele sv. Josefa je vystaveno 74 obrazů, z toho 52 obrazů je prodejních. Kostel je přístupný každé úterý od 10 do 12 hod. a ve čtvrtek od 13 do 17 hod. Prodej probíhá tzv. obálkovou metodou, kdy zájemce svůj návrh ceny za konkrétní obraz vloží do urny umístěné v kostele. 11. května pak budou obrazy prodány zájemcům, kteří nabídnou nejvyšší cenu.

Malíř Jaroslav Kozel (17.12.1937, Liege, Belgie, 19. 9. 2019, Bohumín) tihl ke kreslení od dětství, avšak kvůli finanční situaci rodiny nemohl tento obor studovat. Vyučil se na hornickém učilišti, ale láska k malování ho provázela celým životem, v jehož závěru byl klientem Mobilního hospice Strom života. Poté, co zemřel v péči rodiny, předala jeho manželka hospici jako poděkování zmíněných 74 obrazů.

Informátor na chodbách nově pomáhá klientům Fakultní nemocnice Ostrava

Už tři měsíce se pacienti i návštěvníci Fakultní nemocnice Ostrava mohou na chodbách setkávat s mužem ve světle modré vestě s nápisem Informace FNO.

Jan Olšavský je připravený pacientům i návštěvám, které se v rozsáhlém komplexu nemocnice špatně orientují, poradit, případně je i osobně doprovodit tam, kam potřebují.

„Ve Fakultní nemocnici Ostrava pracuji už 25 let. Jezdil jsem s novorozeneckou "rychlou" i převozovou sanitkou. Po úraze už jsem se k práci vrátit nemohl, ale v nemocnici jsem chtěl zůstat. Když se rozhodovalo o zřízení místa informátora, rád jsem na tuto nabídku kývnul,“ přibližuje cestu ke své profesi Jan Olšavský a zároveň dodává, že je v úzkém kontaktu s kolegy, kteří pracují na informacích hlavních vstupů do lůžkového monobloku, Polikliniky, dětské kliniky a v Domově sester.

Po čtvrt roce fungování je více než jasné, že je to služba velmi žádaná a klienty nemocnice vítaná. „Od doby zřízení této nové funkce se na Jana Olšavského obrátilo s dotazem více než tři a půl tisíce pacientů i návštěvníků naší nemocnice. Zájem o jeho službu mají i imobilní pacienti na vozíku, které doprovodí až na místo jejich vyšetření. A když je potřeba, pomůže i personálu, který převáží pacienta z lůžkové části do

diagnostického komplexu,“ říká Mgr. Daniel Naivert, MBA, vedoucí Odboru vnitřní bezpečnosti a krizového řízení.

Informátor Jan Olšavský nejen pomáhá v lepší orientaci návštěvníkům a pacientům, ale také hlásí ostražky nemocnice i případné "závadové" osoby nebo nepořádek v prostorách, které při své práci monitoruje. Kolik kilometrů denně nachodí zatím nepočítal. "Baví mě práce s lidmi, potkávám se jak s kolegy z dopravy, tak kolegy zdravotníky. Navíc se kvůli operovanému kolenu potřebuji hýbat a chodit, takže mi moje práce vyhovuje i zdravotně,“ uzavírá Jan Olšavský.

Senioři v Bílovci nafotili kalendář

Zajímavý kalendář, jehož hlavními aktéry jsou obyvatelé domova pro seniory v Bílovci a jejich příbuzní, pokřtila starostka města Bílovce Renata Mikolašová společně s vedoucí domova Vlastou Szotkowskou.

„Je to nádherné dílo, každá z jeho stran má svou životní jiskru, pozitivní nádech a z celého kalendáře je cítit, že je opravdu štěstí zestárnout. Mí rodiče to štěstí neměli, prohlásila při křtu paní starostka. „Chtěli jsme prostřednictvím fotografií v kalendáři zdůraznit, že je normální stárnout, ale že

pokud je rodina funkční, tak člověk může prožít krásné a důstojné stáří i v domově, kam za ním děti, vnoučata i pravnoučata mohou kdykoli přijít na návštěvu nebo pro pohlázení či moudrou radu“, popisuje hlavní záměr, který vedl k nafocení tohoto díla Vlasta Szotkowská a pokračuje: „Propojením generací na jednotlivých fotografiích jsme vytvořili příběhy rodin a navodili atmosféru, z níž je patrné, jak důležité jsou i běžné činnosti a zcela přirozené kontakty dětí s prarodiči. Focení se ujala ostravská umělkyně Dara Kužmic. Pro naše klienty to byl úžasný zážitek. Jsme rádi, že paní Dara Kužmic přesně vycítila to, co jsme chtěli říct, a dokázala i při zdoluhavém focení zaujmout děti, které tak naprosto přirozeně projevily svůj pěkný vztah k babičkám. Stejně tak dokázala prostřednictvím fotografií navodit atmosféru v domově.“

A podle čeho se vybírali lidé, kteří jsou dnes v kalendáři? Vše bylo dobrovolné a fotili se především ti, kteří měli zájem, a u nichž byl zájem i ze strany rodiny. Ale i pak se občas setkali s nedůvěřivostí. Jedna klientka se chtěla například fotit jen z dálky, že je stará a vrásčitá. I ona však byla nakonec mile překvapena výsledkem. A potěšeni byli opravdu všichni, i rodinní příslušníci.

Domov pro seniory v Bílovci vydal kalendář již podruhé. Kalendář byl financován ze soukromého daru, grafiku a tisk zajistila tiskárna Království tisku.

Cenu kvality v sociální péči získal Domov Korýtko

Domov Korýtko, příspěvková organizace, kterou zřizuje Statutární město Ostrava získala za sociální službu domov se zvláštním režimem 1. místo v Ceně kvality v sociální péči v kategorii poskytovatelé sociálních služeb pro seniory v subkategorii pobytových služeb. Koncem loňského roku si zástupci organizace převzali ocenění na slavnostním finále v prostorách Hlavního sálu Senátu Parlamentu České republiky v Praze. Toto prestižní ocenění je udělováno pod záštitou Národního programu podpory kvality. Služba domova se zvláštním režimem, kterou poskytuje Domov Korýtko, tak získala oceněním nejvyšší možný kredit v aktivitách národní politiky kvality.

Neziskový projekt Cena kvality v sociální péči se snaží přispět ke zvýšení prestiže sociálních služeb a upozornit na náročnost profesí tohoto segmentu širší veřejnost.

Ocenění bylo uděleno za péči poskytovanou klientům se syndro-

mem demence. Odborná porota vysoce hodnotila silnou orientaci na klienta, lidskou a profesionální péči, potvrzenou také certifikací „Vážka“ České Alzheimerovské společnosti a udělením certifikátu pracovišti Bazální stimulace. Motto služby jasně dokazuje, že kde je vůle, tam jsou cesty.

Získání Ceny kvality v sociální péči je pro celý tým a hlavně pro pracovníky v sociálních službách velkým poděkováním a oceněním jejich náročné práce. Velký dík patří celému pracovnímu týmu, vedení domova i zřizovateli.

PhDr. Rostislav Mrlina,
vedoucí služby DZR

Pomáháme těm, kteří si sami pomoci nemohou

Podané ruce pomáhají již 20 let. Mateřská organizace Podané ruce, z. s. zastřešuje dobrovolnickou službu - canisterapii. Pobočný spolek "Podané ruce - osobní asistence" byl založen o rok později, v roce 2001. Jak z názvu vyplývá, spolek pomáhá přímo v domácnostech prostřednictvím osobních asistentů lidem s omezenou soběstačností z důvodu věku, nemoci či postižení. Letos slaví hlavně kolegové - dobrovolníci s pejsky.

Začínali jsme v roce 2000, v roce, kdy slovo „canisterapie“ znalo jen pár zasvěcených a nadšených lidí. Ale věděli jsme, že je to aktivita, která má smysl, která je přínosná pro zdravé i postižené lidi a stala se naším posláním. Z počátku jsme si informace sháněli sami. V Praze pak vznikla CT asociace, odkud jsme získali kontakty na lidi, které canisterapie také zajímala. Na první svolanou schůzku ve Frýdku-Místku přišli 3 lidé, v březnu 2000 jsme založili občanské sdružení Podané ruce.

Možná mnozí nevědí, co přesně canisterapie znamená. U nás ji předsta-

vujeme jako způsob terapie, který využívá pozitivní působení psa na zdraví člověka. Dodnes je canisterapie služba dobrovolnická, stále nebyla registrována. Naši canisterapeuté ji tedy poskytují ve svém volném čase. Jako organizace školíme a testujeme lidi (a jejich psy), kteří mají o canisterapii zájem. Člověk musí projít školením a pes povahovými testy. Povaha psa je totiž nejdůležitějším ukazatelem, zda pes může tuto službu dělat. Musí být klidný, ovladatelný, zvyklý na lidi a nesmí projevit žádným způsobem agresivitu. Jsme vděční, že se stále další lidé hlásí na naše canisterapeutické víkendy (jarní termín je 28. - 29. března). Od letošního roku máme certifikaci na canisterapeutická školení, což je další velký krok vpřed.

Týmy - to je vždy člověk a jeho testovaný pes - pak navštěvují různá sociální zařízení pro postižené děti a dospělé, pro seniory, ale také školky a školy a prezentační akce, kde přináší spoustu radosti, rozptýlení, pomoci. Například u autistických dětí pes často slouží jako jakýsi most mezi dítětem a ostatními lidmi. Přispívá k lepší komunikaci, vytrhuje tyto děti "z jejich světa", vzbuzuje u nich kladné emoce. Hodně radosti mají také senioři, kteří si rádi zavzpomínají, polaskají se s pejskem a popovídají s jeho doprovodem.

Bohužel psi mají krátký život, za těch 20 let nás opustila spousta skvělých, milých, poslušných a věrných psích přátel. Vycvičili jsme je, věnovali jim čas a úsilí, svou lásku a

péči a oni nám to všechno vraceli, a nejen nám, ale všem lidem, dětem, seniorům, kteří se s nimi kdy setkali. Naštěstí přibývají noví čtyřnozí terapeuté, kteří se do služby vrhají s nadšením, vitalitou a důvěrou. O jejich návštěvy je obrovský zájem, který je i naším hnacím motorem...

Chceme při této příležitosti poděkovat všem, kdo nás podporují, povzbuzují nás a zajímají se o naši práci. Je to pro nás důležité, nejsme na to sami. náš dík patří zejména Nadaci OKD i městům Ostrava, Frýdek-Místek, Frýdlant nad Ostravicí, Havířov a Karviná, která nás podporují.

Pokud se chcete o naší organizaci dozvědět více, zveme vás na naše webové stránky www.podaneruce.eu, kde najdete spoustu informací, zajímavostí a fotografií. Také ti, kdo by se do canisterapie se svým psem chtěli zapojit, zde najdou všechny potřebné údaje.

Bc. Jana Marková,
Podané ruce, z. s.

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Slovo předsedy Krajské rady seniorů MSK

Jarní slovo předsedy KRS MSK

Vážené seniorky a senioři, milí čtenáři,

naposledy jsem vás v našem časopise oslovil před vánočními svátky 2019 a než jsem se stačil vzpamatovat z vánoční nálady, rodinné pohody, dárků, vnoučat a všeho, co k svátkům patří, už tady máme březen 2020 a pomalu začátek jara!

Ve svém příspěvku jsem krátce zhodnotil rok 2019 a naznačil, co chceme na základě našeho plánu práce udělat v roce 2020. Nový rok začal pro naši krajskou radu a organizaci optimisticky. Náš hlavní partner, Moravskoslezský kraj, nám přidělil dotaci na provozní náklady činnosti krajské rady a v březnu 2020 bude krajské zastupitelstvo rozhodovat o přidělení dotací, o které rada kraje požádala na zabezpečení dvou největších krajských akcí pro seniory, a to sportovních her a oslav Mezinárodního dne seniorů. Přihlášky k účasti budeme řešit cestou našich webových stránek v průběhu měsíců duben-srpen 2020.

Přípravu na naše krajské sportovní hry jsme již zahájili (3. června v Ostravě) a přípravu naší reprezentace kraje na 5. Mezinárodní sportovní hry Rady seniorů ČR (5. - 10. 7. 2020 v Mostě) zahájíme po našich sportovních hrách. Obhajujeme celkové vítězství ze 4. Mezinárodních sportovních her seniorů Rady seniorů ČR 2019 v Českých Budějovicích a znovu chceme zaútočit na medailové pozice. Propozice našich her jsou již zveřejněny na webových stránkách a přihlášky čtyřčlenných družstev měst a obcí je možné zaslat na kontaktní adresu do 30. dubna 2020. Krajské sportovní hry organizujeme ve spolupráci s Městským obvodem Moravská Ostrava a Přívoz a TJ Ostrava na Varenské ulici. Vyzývám všechny schopné a dobré sportovce - seniory našeho kraje, aby neváhali a přihlásili se k reprezentaci své obce, města a kraje!

I v tomto roce chceme znovu důstojně oslavit náš Mezinárodní den seniorů (MDS). Oslavy budou 1. října 2020, v současné době řešíme místo provedení, o kterém se vás dozvíte budete-li sledovat naše webové stránky. Chceme navázat na zkušenosti z oslav v Ostravě (v roce 2018) a v Bohumíně (v roce 2019) a v dopoledních hodinách navštívit se seniory minimálně čtyři zajímavá místa v kraji, aby jsme odpoledne kulturním programem MDS společně oslavili.

V roce 2020 rovněž vyhlásíme kampaně "O nejaktivnější seniorskou organizaci kraje" a nově "Senior/ka Moravskoslezského kraje roku 2020". Výsledky na základě novelizovaných propozic a podmínek vyhlásíme společně s našim partnerem Sdružením pro rozvoj MSK v prosinci 2020. Vzhledem k velkému ohlasu opět zorganizujeme 22. října 2020 všeobecný seniorkvíz v obci Střítež, okres Frýdek-Místek. Máme také připraveny přednášky se zdravotní problematikou a k bezpečnosti seniorů, které jsme schopni na základě projeveného zájmu organizací a klubů realizovat v místech jejich působení. Budeme i letos pokračovat ve spolupráci s organizací Seniors, z.s. v realizaci "Výprav přátelství" na Slovensko. Rovněž se budeme opět podílet a

spolupracovat na organizaci soutěže "Miss babča" a "Senior štramák" v DK Akord v Ostravě a na výstavě "Život bez bariér" na ostravské Černé louce. V závěru roku KRS MSK uskuteční volební konferenci, na které bude volit nové řídicí orgány kraje na období 2021-2024.

Vážený a milý senioři, čtenáři SeniorTipu,

trochu jsem vám nastínil činnost krajské rady v novém roce 2020 a budu rád, když projevíte zájem o účast na našich akcích a budete se chtít společně pobavit, zasportovat a navázat nová přátelství. K tomu je opravdu nutné sledovat naše webové stránky www.ms-seniors.cz, které jsou našim jediným prostředkem pro informování o našich akcích a podmínkách účasti pro širokou seniorskou veřejnost.

Chci vám na prahu jarních svátků popřát příjemné prožití velikonočních svátků, krásné jarní dny plné sluníčka, pevného zdraví, pohody a spokojenosti.

Ing. Pavel Gluc, předseda KRS MSK

IN.F.Obálka - záchrana v ledničce pro seniory

Až 60 tisíc seniorů v Moravskoslezském kraji může získat obálku do lednice s důležitými informacemi o zdravotním stavu pro záchranáře. Moravskoslezský kraj inicioval ke zvýšení bezpečnosti seniorů projekt IN.F.Obálka, tedy „Informace jako Forma Ochrany“.

IN.F.Obálky, které jsou určeny pro seniory, obsahují informační leták, formulář k vypsání, propisku a samolepku nebo magnetek na ledničku s logem aktivity. Obálky slouží k předání informací o nemocech, užívaných lécích, kontaktech na příbuzné, atd. pro složky záchranného systému.

IN.F.Obálka pomáhá efektivnímu zajištění pomoci v situaci tísne, ohrožení zdraví nebo života. Je třeba vyplnit formulář s požadovanými údaji a vložit jej zpět do plastové obálky a umístit do lednice, nejlépe do vnitřní přihrádky dveří. Samolepkou nebo magnetkou pak označit dveře lednice nebo vstupní dveře do bytu z vnitřní strany a tímto způsobem informovat zasahující záchranné složky.

Záchranné složky se tak díky jednoduchému a rychlému vyjmutí obálky z lednice dostanou včas k údajům o zdravotním stavu, užívaných lécích, alergiích a o dalších upozorněních, čímž budou moci vhodněji poskytnout pomoc. Pro zajištění efektivní zdravotní péče je důležité, aby byly informace vyplněné v obálce aktuální. V případě změny zdravotního stavu či změny předepsaných léků apod. je třeba nové skutečnosti do formuláře dopsat.

Použití IN.F.Obálek je jednoduché a jejich správné vyplnění a uložení může být pro zdravotníky i pro příbuzné stěžejní při poskytnutí pomoci v krizové situaci. IN.F.Obálky budou k dispozici u odborů sociálních věcí obecních úřadů v místě bydliště nebo na pobočkách Senior point.

Moravskoslezského kraje

Krajská rada seniorů Moravskoslezského kraje (KRS) je představitelem seniorů v kraji a v jejím zastoupení plní vytyčené cíle ve vztahu k seniorům. V loňském zářijovém čísle jste si mohli přečíst v příspěvku předsedy KRS ing. Gluce, že krajská rada sdružuje 37 klubů a organizací o celkovém počtu cca 6550 seniorů. V minulých číslech SeniorTipu jsme vám také přiblížili práci okresních koordinátorů KRS. V lednu letošního roku byla KRS rozšířena o dalšího člena PaedDr. Miladu Halíkovou, která reprezentuje organizaci s celorepublikovou působností - Český svaz žen - a kterou představujeme v krátkém rozhovoru.

Zastupujete organizaci Český svaz žen, která má dlouholetou tradici. Změnila své poslání a zaměření po listopadu 1989? Jak dlouho v ČSŽ působíte Vy a jakou má ČSŽ v našem kraji strukturu. Jak početně jsou organizace silné?

"Už to bude bezmála čtvrt století. Nejdříve na místní a pak i na celostátní úrovni. Před dvěma lety jsem byla zvolena předsedkyní Okresní rady žen v Havířově a následně předsedkyní Krajské rady žen Moravskoslezského kraje a členkou Ústředního shromáždění ČSŽ.

Po roce 1989 zanikly organizace v závodech a institucích, ale mnohé na místní úrovni fungují dodnes. V rámci České republiky sdružuje ČSŽ přes 13 000 členek ve 400 základních organizacích.

V našem kraji je nás 668. V okresech Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná a samostatně také v Havířově. Kde jsou více jak tři základní organizace, máme ustaveny Okresní rady žen a organizace ČSŽ ve Slavkově u Opavy, Nové Bělé a v Ostravě-Hrabůvce spadají přímo pod Krajskou radu žen, která má sídlo v Havířově."

Při hledání informací na internetu jsem si na portále Wikipedia přečetla, cituji: „Český svaz žen je název společenské feministické organizace, založené v systému Národní fronty Čechů a Slováků, která po četných změnách přetrvala dodnes.“ Jste feministka?

"To záleží na výkladu obsahu pojmu "feministka" - pro některé může znít až pejorativně.

Pokud přijmeme definici, že se jedná o aktivity směřující k dosažení rovnosti mužů a žen ve všech oblastech života sociální, ekonomické, politické - pak ano. Každá z nás by měla být v tomto smyslu slova feministkou, emancipovanou ženou. Tím ale nemyslím nějaké nepřátelství vůči mužům, s

nimi nechceme za každou cenu soupeřit, ale určitě spolupracovat jako rovnocenní jedinci. Překonávat mnohé stereotypy z hlediska postavení žen a mužů - to je "běh na dlouhou trať" a jako členky Českého svazu žen k tomu značně napomáháme."

Při tak velkém pracovním zátěži zbyl čas na osobní život? Co Vaše koníčky, zájmy?

"Ne vždy to bylo úplně snadné. Ale věřte, že důvěra lidí pro mne byla a je hodně zavazující.

Čas na knížku, divadlo, koncert, zahrádku a výlety se vždy nějak musel najít. V současné době si užívám svých dvou vnuček a také cestuji po vlastech českých i dále, hlavně za poznáním a za sluníčkem."

MUDr. Uzel o Vás v jednom rozhovoru prohlásil: „Ve svém životě jsem poznal řadu politiků, někteří byli dobří, ale ti vynikající se dají spočítat na prstech jedné ruky. Mezi tu absolutní politickou špičku patří havířovská Milada Halíková.“

Paní doktorko, z titulu svých minulých funkcí (např. ředitelka školy, primátorka Havířova, opakovaně poslankyně Parlamentu ČR) máte zkušenosti od komunální až po parlamentní politiku. Jak hodláte tyto zkušenosti uplatnit v KRS?

"Seniorský věk s sebou přináší celou řadu problémů, které je potřeba řešit a které se týkají i členek Českého svazu žen, když většina je také v seniorském věku.

Dlouhodobě zastávám názor, že chceme-li něco prosadit, něčeho dosáhnout, musíme být tam, kde se rozhoduje. Ráda tedy uplatním své zkušenosti při jednání se samosprávami, s dalšími neziskovými organizacemi či podnikatelskými subjekty, a to na všech úrovních.

Budu se snažit o užší propojení aktivit rad seniorů a organizací ČSŽ. Prvním krokem bude účast družstva Českého svazu žen na Krajských sportovních hrách seniorů v Ostravě v červnu letošního roku."

S PaedDr. Miladou Halíkovou, novou členkou KRS MSK rozmlouvala Ludmila Holubová

KRAJSKÁ RADA SENIORŮ MSK

www.ms-seniors.cz

Sídlo: U Tiskárny 1, 702 00 Ostrava

tel: 721515012 E-mail: krajska.rada@ms-seniors.cz

Vztahy mohou být ovlivněny věkem, životními zkušenostmi rodičů, dětí, vnoučat - jejich odlišnou rolí v rodině, kulturními vzory a stereotypy. Stejně tak je ale vztah závislý na osobních vlastnostech a přístupech lidí. Jsou dány mnoha faktory, které stojí za pozornost. Jejich pozitivní vývoj ovlivňuje výchovu a formování osobních vlastností a znalostí nejmladší generace.

V rámci jednoho z ročníků ankety Senior roku vyhlásilo město Ostrava také literární soutěž pro žáky 5.-9. ročníků základních škol - např. na téma „Jak vnímám svou babičku, svého dědečka?“ Do soutěže bylo zasláno množství slohových prací, z nichž vám některé v tomto vzpomínání přibližujeme.

Večer ve školce

Byl to den jako každý jiný. Táta mě již brzy ráno odvedl do školky. Já osobně jsem školku neměl v lásce. Chodil jsem tam z povinnosti. Takže již od chvíle, kdy jsem do ní vstoupil, jsem si odpočítával, kdy zase odejdu. Dny se ve školce táhly a byly snad nekonečné. A k tomu všemu jsem tam neměl skoro žádné kamarády. Jediný, s kým jsem se bavil, byla moje kamarádka Zuzana. Mezi kluky jsem bohužel žádnou spřízněnou duši nenašel. Ve školce jsem byl mezi prvními. Hrál jsem si a čekal, až přijde kamarádka Zuzka. Čekání bylo dlouhé a také nakonec marné. Zuzka onemocněla, takže do školky nepřišla. To bylo snad to nejhorší, co se mi mohlo ten den stát. Ale, mylil jsem se. Pak jsme dostali svačinu a byl zase čas hraní. Kreslil jsem si, stavěl z kostek atd. A byl tu oběd a po něm má nejméně oblíbená část dne, spaní. Vždy jsem záviděl dětem, pro které přišli rodiče hned po obědě.

Vzbudil jsem se a věděl jsem, že školka se již blíží ke svému konci. Znovu jsme si hráli a mezi tím si postupně chodili rodiče pro své ratolesti. Čas se krátil a já se již nemohl dočkat, až pro mě přijde můj dědeček. V té době ještě pracoval, ale i tak pro mě vždy přišel celkem brzy. Už nás zbývalo jen pár, pro které ještě nikdo nepřišel. Myslel jsem si, že se dědeček někde opozdil a tak jsem nebyl nějak nervózní. Jak tak čas plynul, zbyl jsem ve školce jen já sám a se mnou naše učitelka. Pro mě to bylo super, protože všechny hračky byly jen moje. Hlavně všemi oblíbený dřevěný vláček, se kterým jsem si téměř nikdy nehrál. Ale paní učitelka měla starosti, jestli pro mě někdo vůbec přijde. Já jsem jí říkal, že pro mě měl přijít dědeček. Už to bylo opravdu dlouho a já jsem začal mít strach, až jsem měl slzy na krajíčku. Paní učitelka tedy zavolala tatínkovi, že jsem stále ve školce. Po chvíli pro mě přišla babička - můj zachránce. To už jsem byl šťastím bez sebe, že můžu jít domů. Později jsem zjistil, že táta se nedohodl s dědečkem, kdo mě ten den vyzvedne. Oba spoléhali na toho druhého. Od té doby jsem již tak dlouho ve školce nezůstal. Ale nebýt toho, tak bych neměl tak skvělý příběh, na který budu vždy s úsměvem vzpomínat.

Šimon Slíva, ZŠ Ostrava-Hrabová

Jaké dětství měl dědeček aneb (Ne)plnění povinností

Babička mi jednou vyprávěla zábavný příběh, který slyšela od svého otce, mého pradědečka o jedné příhodě, která se mu stala, když byl ještě malý. Stalo se to jednoho letního dopoledne, kdy slunce hřálo tolik, že nikomu to nebylo příjemné a každý kdo mohl, byl schovaný někde ve stínu.

Můj pradědeček, kterému mohlo být tehdy tak šest, byl i se svými čtyřmi bratry doma, kde se snažili schovat před sluncem, které neúnavně svítilo. Samozřejmě, že když byli doma, museli pomáhat a uklízet. Tehdy ještě žili na vesnici v malém rodinném domku, kde jich bydlelo celkem sedm.

Jak se snažili dát celý dům do pořádku a u toho se pošuchovali, přišla jejich maminka. Uvařila jim oběd, zkontrolovala, jak jim jde práce, poté si společně dali oběd a jejich maminka musela opět odejít. Ještě než odešla, řekla nejstaršímu: „Až se začne k večeru ochlazovat, zavřete okno.“ Nejstarší kývnul na znamení toho, že slyšel a dál se věnoval své práci.

Den ubíhal až mučivě pomalu, větší legrace by samozřejmě byla, kdyby si kluci mohli hrát a ne uklízet, teda alespoň mě by to určitě nebavilo. A po nějaké chvíli bych toho asi i nechala. Den už se pomalu chýlil ke konci, venku padla tma a začalo se ochlazovat, když v tu chvíli si nejstarší vzpomněl: „Musíme zavřít to okno!“ a významně pohlédl na své bratry. Ukázal na toho úplně nejmenšího, který byl mimochodem můj pradědeček, a řekl: „Běž to zavřít ty!“ On samozřejmě šel do vedlejšího pokoje okno zavřít, ale byl bohužel tak maličký, že na něj nemohl dosáhnout. „Co budu dělat?“ ptal se sám sebe, protože nechtěl brášku zklamat tím, že nesplní to, co se po něm žádá.

„Mám nápad!“ vykřikl najednou spokojený s tím, co se mu zrodilo v hlavě. Napadlo ho totiž, že když najde něco dlouhého a ťukne tím do okna, tak se zavře samo. Hledal, ale žádnou dlouhou tyč najít nemohl. Když však najednou našel něco, o čem si pomyslel, že by mohlo pomoci. Našel totiž kladívko. Donesl židli k oknu, které se mu zdálo až nesmyslně vysoko. Rozpřáhl se kladívkem a samozřejmě, že se netrefil. Pokojem se ozvala velmi hlasitá rána, jak se sklo okenní tabulky tříštilo a rozsypalo na zem. Do pokoje vběhli zbylí bratři: „Co se stalo?“ rozkřikl se jeden z nich. „Rozbil jsem okno,“ odpověděl nejmladší potichu. „Honem, musíme to uklidit, než někdo přijde domů!“ rozkázal nejstarší.

Maminka, která byla skoro celý den pryč, však přišla vzápětí. Nejdříve nemohla najít slova, když uviděla tu spoušť, ale pak se rozkřičela. Ale ne na nejmladšího, který okno rozbil, nýbrž na toho nejstaršího, protože okno měl zavřít on a ne nikdo jiný. Takže se maminka zlobila nejen za to, že bylo rozbíté okno, ale také proto, že si neplní své povinnosti.

Alexandra Bajnarová, ZŠ Vratimov

Bílovecká živá kronika zaznamenává cenné výpovědi pamětníků

V Bílovci realizují ojedinělý projekt s názvem Živá kronika, prostřednictvím něhož se pracovníkům městského muzea podařilo zaznamenat naprosto originální výpovědi pamětníků, kteří popisují nejen svůj život v tomto městě, ale vzpomínají také na válečné a poválečné období a na to, co se tenkrát ve společnosti dělo a co ji utvářelo.

Tyto cenné výpovědi společně s krátkou zvukovou nahrávkou a fotografiemi jsou umístěny na webových stránkách www.zivakronika.cz, které mohly být zřízeny i díky dotaci Moravskoslezského kraje. Živá kronika navazuje na projekt Z(a)traceni v čase. „Právě díky tomuto projektu jsme bohužel zjistili, že pamětníci původního německého obyvatelstva již v Bílovci zřejmě nežijí. Zjistili jsme však také, že výpovědi pamětníků původního českého obyvatelstva i nově příchozích obyvatel, kteří zde našli své nové domovy před více než 70 lety, jsou natolik zajímavé, že si jejich vzpomínky zaslouží zaznamenat. Třeba jen proto, abychom si uvědomili, jak dobře se vlastně dneska máme. Nebo také proto, že nám tyto výpovědi napomohou vytvořit si pouto s místem, ve kterém žijeme a ve kterém prožíváme své vlastní malé dějiny“, říká Eva Ševčíková, ředitelka KC Bílovec.

Webové stránky poskytují nejen zpovědi lidí, kteří pocházejí z Bílovce, prožili zde s rodiči a sourozenci válku a popisují soužití německých a českých obyvatel města z pohledu Čechů, ale třeba i těch, kteří se do Bílovce přistěhovali nebo se narodili v některé okolní vesnici a vzpomínají na své dětství, školu a zaměstnání. A nechybí ani pohled člověka, který se narodil v česko-německé rodině a do Bílovce přišel s matkou ke konci války a jehož vzpomínky poskytují cenný vhled do života německy mluvících obyvatel města během války a po ní.

„Živá kronika je úžasný projekt, jehož velkou přidanou hodnotou je i zvuková nahrávka, která společně s fotografiemi tvoří ucelený obrázek té osobnosti. Člověk si mnohdy pamatuje více to, co slyší než to, co si přečte. Obojí dohromady je úžasná kombinace,“ doplňuje starostka města Renata Mikolašová. I v malých dějinách lidského života, vymezenými narozením a smrtí, dochází k převratným historickým událostem, zápasům, agresím a převratům, vítězstvím a porážkám, tedy dějům, které se tak velkolepě vyvíjejí v dějepisných knihách. A několik malých dějin lidského života zaznamenává i bílovecká živá kronika...

Dětství a doba protektorátu

Narodila jsem se v roce 1931 ve smíšeném manželství, což přinášelo problémy. Táta, Čech, byl za protektorátu poštovním úředníkem, nechtěl se dát k Němcům. Já jsem s mámou bydlela v Bílovci v nově

postaveném domku - vedle kostela, tam, kde je teď park. Byla jsem ještě malá holka, vnímala jsem všechno trochu jinak než dospělí. Moje máma šla, tak chodila k různým lidem do rodin zkoušet šaty a brávala mě s sebou. Za kostelem jsme měli takové malé náměstíčko, kde se setkávala všechna děvčata a tam jsme si hráli. Vzpomínám si, že v městském kopci stál hezký bílý dům, kde prodávali ovoce a já si tam jednou vzala jablko a prodavač na mě vyletěl a máma z toho měla obrovské nepříjemnosti.

Na zámku žila hraběnka Sedlnická. Máma jí šla a někdy mě na zámek brávala s sebou. Takže tam ty místnosti znám. Taky měli dceru, ona studovala medicínu. Musela si vzít svého bratrance z rodinných důvodů, i když nechtěla. Moje máma jí šla noční košili a bylo to z takové krásné světle zelené průhledné látky a vím, že mě tehdy hrozně zajímalo, jestli pod tím má spodničku.

Máma jednou hraběnkou i vyhodila. Ona jí totiž donesla po manželovi pruhované pyžamo, aby jí z něho ušila šaty, chtěla ty proužky na sukni. Jenže ono to tam nepasovalo tak, jak si hraběnka přála, a máma ji s tím vyhodila. Ale stejně zas přišla. Paní hraběnka byla taková stará dáma.

Po válce byl zámek vybombardovaný a my jsme tam chodili po škole na zahradu a zkoušeli jsme kouřit. Ale mně to tehdy vůbec nešlo a nechutnalo mi to, a tak jsme si místo toho prolézali zámek. A večer jsme párkrát šli s baterkou až nahoru do podkroví, byly tam zničené schody. S kamarádkou jsme měly baterku a líbilo se nám, jak lidi chodili z kina a my tam svítily. No, nikdo si nás ani nevšiml, ale my z toho měly obrovskou legraci.

Moje babička pracovala u Salcherů v továrně. Salcherovi tu do pětáctýřicátého byli. Ale o té továrně se moc nemluvilo. Babička tam pracovala na stroji a lidi měli i stroje doma, aby na tom dělali přezky. Za války tam pracovali ruští zajatci. Moje teta, která tam tehdy pracovala, jim tam tajně brávala suchý chleba.

Pamatuji si, že jednou odpoledne si vojáci přijeli pro rodinu pana Domese, protože jeho žena a dvě dcery byly Židovky. Všichni z toho byli špatní, dokonce i ti Němci, kteří tam okolo stáli. Dcera se nakonec vrátila, provdala se za pana Rosenzweiga.

V roce 1937 jsme se přestěhovali na dnešní ulici Jiráskovu směrem na Radotín. Na začátku okupace, se strýc vsadil s mým tátou, protože můj táta byl myslivec a říkal, že se nikdy neopije. Vsadili se, že si dají rundu a šli pěšky na Nový Svět. Táta se tak opil, že se styděl a říkal, že ani do postele nemůže. Ale tehdy tam potkal nějaké známé, pana Losenického a nějakého pana Rybku, prý spolu akorát promluvili na záchodě. Zajímavé bylo to, že tuto skupinu lidí za tři dny zavřeli. Nejspíš tam měli nějakou schůzku. Pana Losenického jsem už neviděla. Bylo tady sice ředitelství gestapa, ale co se jinak dělo, to netuším. Žádný režim, ať je sebediktátorštější, nebude otevřeně přiznávat, že nemá dobré zásady.

Na vysoké škole jsem psala referát o jednom starém německém básníkovi a ve staré knížce jsem našla jeho velmi moudrá slova - sedělo to dokonce i na tehdejší komunistickou dobu. Všichni vyznávají charakternost, hrdinství, přátelství - to jsou všechno takové lidské hodnoty, které se dají každým režimem zneužít. Hlavní je být opatrný a nikdy nenaletět.

Za studií jsem se s něčím podobným přímo nesetkala, ale samozřejmě si lidé dávali pozor na to, co mluvili.

Věra Garguláková

* **Věra Garguláková (1931)** se narodila v Bílovci a prožila tam dětství i válku. Vzpomíná i na poválečný Bílovec a na svou německou kamarádku Inge, jejíž rodina byla odsunuta do Německa.

Pohodové přivítání Nového roku 2020

Již čtvrtým rokem výbor seniorů Petřkovic pořádá novoroční vycházku na Landek. Letos jsme se rozhodli pro vycházku tříkrálovou, a tak jsme se v počtu 35 členů naší organizace (poprvé v tak hojném počtu) sešli v neděli 5. ledna 2020 ve 13 hod. před našim Kulturním domem v Ostravě - Petřkovicích.

Naše trasa vedla Petřkovicemi, směrem na ulici Šilheřovická, krásně lesem, až k bývalým kasárnám v Koblově. Po krátkém odpočinku jsme se občerstvili, a pak se po cestě bavili zážitky z prožitých svátků i našich společných akcí a zájezdů a tak nám cesta příjemně ubíhala.

Vycházka to byla nenáročná, našlapali jsme sedm kilometrů a zdárně jsme došli do cíle naší vycházky - do hospůdky „U Januse“. Tam na nás čekalo překvapení v podobě teplého bufetu, horkého svařáku, dobrého pívka a skvělé obsluhy. Setkání provázela dobrá nálada, zábava byla skvělá a všichni se báječně bavili.

Co dodat na závěr? Abychom se zase v hojném počtu sešli přivítat rok 2021.

Jaroslava Petříková, SČR, ZO Petřkovic

Haviřovští učitelé - senioři bilancovali

V Kulturním domě Radost se v závěru roku konalo slavnostní setkání ke 25. výročí založení Klubu učitelů seniorů města Havířova. Předseda klubu výstižně shrnul a zhodnotil nejvýznamnější akce klubu a poděkoval Magistrátu Města Havířova za podporu a péči, kterou klubu poskytuje. Při této příležitosti jim předal předseda KRS Pavel Gluc "Čestné uznání KRS" za dlouholetou aktivní činnost v oblasti práce se seniory.

O kulturní zážitek se postaral ženský pěvecký sbor Šárka pod taktovkou Dagmar Heroutové. Milým oživením programu bylo vystoupení dětí z MŠ Emila Holuba z Havířova Podlesí vedených učitelkami Ivou Šenovskou a Ivanou Kolářovou. Přejeme Klubu učitelů seniorů ještě mnoho dalších plodných let v jeho činnosti.

Vilém Uher, předseda klubu

Novoroční výstup na Šelenburk

Každý první leden znamená pro nás všechny vstup do dalšího roku. Každý z nás tento vstup pojímá po svém způsobu. My "Krnovští Šlapáci" již léta vyrážíme na Novoroční výstup na Šelenburk, akci Klubu českých turistů s podtitulem "Novoroční čtyřlístek".

Co je "Novoroční čtyřlístek"? Pravidla vysvětlující název jsou: 1. Jdi na Nový rok na výlet. 2. Pozvi někoho ze svého okolí. 3. Poznej kus přírody. 4. Přispěj potřebným - výtěžek se používá na úpravu tras pro zdravotně postižené a vozíčkáře. Novoroční čtyřlístek tak přináší budovatelům tras značný příspěvek a vozíčkářům nové možnosti v pohybu přírodou. Nám „Šlapákům“ přinesl krásný pobyt v přírodě a příjemný pocit z příspěvku pro dobrou věc. A tak přejeme šťastný a úspěšný rok turistům a všem milovníkům pobytu v přírodě!

Jitka Musilová, Klub důchodců Bruntál

Klub seniorů Elim Ostrava si připomíná 25 let své činnosti

Krátce po dokončení stavby nové modlitebny Církve bratrské v Ostravě na tř. 28. října v sadu Milady Horákové v roce 1995 jsme začali organizovat setkání starší generace a to nejen ze členů sboru Církve bratrské, ale i z řad seniorů, kteří nepřicházeli do církevního společenství. A že šlo o dobrý počín, o tom svědčí již 25. výročí této naší činnosti i stálý zájem seniorů o svůj klub.

Setkání se v současné době koná 1x za 2 týdny, a to vždy ve středu od 15 hod. Senioři však přicházejí na tato setkání často již o hodinu dříve. A zde vzniká chvíle k posezení a rozhovoru u kávy a dalšího občerstvení, které obětavě připravuje paní Jarmilka Kutá a další dobrovolní spolupracovníci. V 15 hodin začíná setkání nejprve krátkou úvahou, která navazuje na některý biblický text nebo na aktuální událost. Zde se střídají obvykle senioři J. Kutý nebo J. Orawski. Poté následuje zajímavá přednáška, případně rozhovor. K přednáškám jsou zváni jednak odborníci na danou oblast (např. zdravotnictví), ale oblíbené jsou i cestopisné přednášky, případně vystoupení pamětníků, hudebníků... Vloni nám přednášel v klubu seniorů také náměstek primátora města Ostravy p. Ing. Zbyněk Pražák o sociálních službách na území města Ostravy. Program je každoročně doplňován dvěma jednodenními zájezdy na zajímavá místa našeho kraje.

Ve vedení klubu seniorů se za ta léta vystřídal více členů Elim. Jsme obzvláště vděční za dlouholetou obětavou činnost ve vedení klubu seniorů manželům Kutým, kteří se vedení klubu seniorů Elim věnují již 16 let. V posledních letech jim pomáhají také manželé Targoszovi. Při klubových setkáních si připomínají také životní jubilea přítomných seniorů, kteří dostávají při této příležitosti drobný dárek. Není výjimkou, že se setkání klubu seniorů pravidelně účastní i senioři, kteří mají i více jak 90 let. Zde pak poslouží někteří mladší účastníci setkání i svým dopravním prostředkem k jejich dopravě do klubu seniorů.

Jsme vděční za podporu sboru Církve bratrské, který pomáhá klubu seniorů finančně, ale i bezplatným poskytnutím vhodných prostor pro klubová setkání (sborová kavárna). Stejně tak jsme vděční i za finanční příspěvek na naši činnost, který nám poskytuje Magistrát města Ostravy.

V současné době se účastní pravidelného setkání klubu seniorů asi 30 členů. Klub seniorů Elim Ostrava rád mezi sebou přivítá i další zájemce o účast při jejich zajímavém programu.

Ing. Jaroslav Orawski, Klub seniorů Elim Ostrava

Ze života klubu seniorů v Dolní Lutyni

Uplynulý rok byl pro nás mimořádně aktivní a úspěšný. Za naší práci jsme byli ohodnoceni. Krajská rada seniorů MSK nám udělila titul "Aktivní seniorská organizace". Toto ocenění nám předal předseda KRS a slavnostního předání ocenění se zúčastnil také starosta obce Dolní Lutyně.

Střípky z naší práce: Během roku jsme se setkávali na besedách, přednáškách a na zábavných, kulturních, sportovních a poznávacích akcích jako např. taneční večírky, vítání jara, vepřové hody s hudbou, tombolou a bohatou domácí kuchyní. Dále v březnu MDŽ a v květnu Den matek s vystoupením taneční skupiny Berušky z Dolní Lutyně. Navštívili jsme 4 muzikály v Divadle J. Myrona v Ostravě. Absolvovali jsme 2 zájezdy - v květnu hrad Sovinec a Pradědovou galerii v Jiřikově, v září exkurze v pivovaru v Rožnově p. R. a stezku s rozhlednou na Pustevnách.

V červnu jsme na sportovních hrách soutěžily v disciplínách na hbitost a zručnost. Zúčastnily jsme se dalších akcí - výstava ručních prací v Bohumíně, kde naše ženy předvedly své výrobky. V červenci nás čekala dovolená ve Spáleném Poříčí v Brdech. 1. října jsme oslavily Mezinárodní den seniorů v Bohumíně. V měsíci říjnu také byly sportovní seniorské hry v Bohumíně. Tam rovněž proběhla soutěž o nejchutnější moučník. Naše členka získala první místo za mandarinkový řez. Pět našich žen navštěvuje Univerzitu 3. věku v Bohumíně a tři členky vzdělávací program "Trénování paměti v Orlově". Z Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky jsme obdrželi pozvání na prohlídku sněmovny. Rádi jsme toto pozvání přijali a čekáme na datum přijetí.

Lydie Červencová, Klub seniorů Dolní Lutyně

V minulých dvou letech četli preventisté Policie ČR na území moravskoslezského kraje z publikace moravskoslezské policie s názvem „**Černá kronika aneb ze soudních síní**“. Tímto způsobem připomínali základní zásady bezpečného chování. Seniori jsou cílovou skupinou, která je ohrožena trestnou činností.

Kniha obsahuje příběhy zachycující nejčastější nebo nejzávažnější páchané trestné činy na seniorech (např. podvod s legendou vnuk, krádež či loupež, případ domácího násilí i rizikovou situaci v dopravě atd.). Případ je vždy ukončen poučením, jak se v takové situaci zachovat, eventuálně se jí vyhnout. Právě generace seniorů vzpomíná na rubriky "Černé kroniky," které v minulosti informovaly o trestných činech. Zvolený děj jednotlivých povídek, mající většinou dohru v soudní síni, je inspirován zpravidla skutečnými příběhy. A vzhledem k cílovému čtenáři byla publikace doplněna také o křížovky. My vám některé příběhy z knihy přibližujeme a do jednoho příběhu z knihy "**Černá kronika aneb ze soudních síní**" se teď pojděte začíst:

Jak příležitost dělá zloděje

A zase tu byla neděle. Zdislava se tak jako každý víkend chystala na pravidelnou dopolední návštěvu kamarádek. „Dnes si vezmu ten řetízek s křížkem po babičce, ať holky vidí. Krásně se bude blýskat na sluníčku,“ v duchu přemítala, když seděla u snídaň. Byl teplý květen, a tak chtěla rodinný šperk vystavit na odiv celému okolí, neboť jej nemusela skrývat pod teplým ošacením, jež nosila v zimě. „Je tak málo okamžiků, kdy se mohu pochlubit zlatem, které se v naší rodině předává z generace na generaci,“ neskromně si pomyslíla. Však na něj byla náležitě pyšná. Zaradovala se pokaždé, když si jejího řetízku lidé všimli a sem tam jí jej dokonce i někdo pochválil.

Zrovna nedávno ji na cestě k lékaři zastavila sousedka na schodech. I tentokrát měla řetízek umně naaranžován na své světlíku, aby náležitě vyniknul. „Tedy paní Zdislavo, Vy máte ale krásný řetízek. Mohu se na něj podívat?“ zašvitořila mile žena bydlící v sousedství. A už už natahovala ruku, aby šperk promnula mezi prsty. Zdislava tak zase měla důvod vyprávět o historii řetízku dalšímu člověku. „Mám ho moc ráda,“ zakončila tehdy své vyprávění.

„Rychle dojíst, upravit se, vzít si sváteční šaty... a hlavně nezapomenout mého miláčka - můj šperk,“ usmála se paralele, která jí vytanula na mysl poté, co si na popud svého vnuka nedávno přečetla Tolkienova Pána prstenů. Chvatně poklidila nádobí do dřezu. „Však to opláchnu večer, beztoho v televizi nic není, a ještě si k tomu pustím Šlágr,“ uvažovala.

Za chvíli už postávala na nedaleké zastávce a čekala na autobus. „Možná jsem si přece jen měla dát tu červenou rtěnku?“ meditovala. Řetízek vesele odrážel blyskající se paprsky teplého slunce a na křížku se třpytily červené rubíny. Lesk byl tak silný, že Zdislava ani nezaregistrovala stín, jenž se pomalu odlepil od stěny zastávky a plíživě se po chodníku vydal k ní. Vzápětí se stín zastavil, kdy na zastávku přišel mladý muž, a v tom už autobus přijížděl.

Paní Zdislava si sedla hned za řidiče a v mysli se věnovala svým fantaziím. „Musím říci Božence, že v Kauflandu budou mít zase cukr v akci. A Dobromile, že ta kosmetička, co

mi ji doporučila, je vskutku dobrá,“ myšlenka střídala myšlenku. Ani si nevšimla, že stín se usadil na podlaze autobusu několik sedadel za ní a jen tak těkal po okolí.

„A už tu je moje zastávka. Hlavně si dát při vystupování pozor na bílý lem mých šatů,“ opatrně vystupovala Zdislava z předních dveří autobusu, načež zamířila po chodníku k nedalekému parku. Z dálky už vyhlížela okna panelového domu, kde bydlely její kamarádky. Její oči se soustředily na fasádu nově opraveného domu. „Mají to tady moc pěkné,“ polohlasně pravila sama pro sebe. Vlastně možná i pro stín, který najednou dopadl na chodník vedle ní.

Tu ucítila lehké zašimrání na krku a pak škubnutí. „A než jsem se vzpamatovala, viděla jsem jen záda toho muže. Utíkal do blízkého křoví,“ posmrkávala plačící Zdislava.

A mezi vzlyky policistovi Janu Moudrému vyprávěla, jak je řetízek vzácný a od koho jej dostala. „A myslíte, že ho najdete?“ prosebně upřela své oči na policistu. „Nebojte se, uděláme vše, co je v našich silách,“ uklidňoval Zdislavu policista.

Poučení Přemysla Spravedlivého:

Není třeba dávat na odiv své věci, o které byste nechtěli přijít. Ne každý kolem vás má dobré úmysly. A když chcete svou věc uchránit před "stínem", postačí mnohdy schovat ji, například řetízek zastrčit pod světlík. Zejména v jarních a letních měsících dochází k navýšení počtu těchto krádeží, kdy často seniorky mnohé své výjimečné šperky nosí tak, aby poutaly pozornost okolí. Právě zde však platí ono známé: "příležitost dělá zloděje." Také byste měli více věnovat pozornost svému okolí a nebýt jen v krajině svých fantazií, neboť: "Kdo je připraven, nebývá překvapen".

POMŮCKA: AED, AT, CET, IL, OL, SELA	ZNAČKA SPORTOV- NÍCH POTŘEB	1. DÍL TAJENKY	INICIÁLY REŽISÉRKY PAVLÁŠ- KOVÉ	MEZINÁROD. OLYMPIJSKÝ VÝBOR ZKR.	OPRAŤ		NEPRAVDY	TYP RUSKÝCH LETADEL	2. DÍL TAJENKY	MRAK
CHUŤ ZASTAR.						PODLAHOVÁ KRYTINA				
SKLAD						KORYTO STŘEDOEV. ČAS ANGL.				
ŘÍMSKÝCH 4			4. DÍL TAJENKY KAREL NĚMECKY					SPZ OLOMOUCE NÁZEV PÍSMENE L		
ČESKÝ SPISOVATEL VIKTOR ???				SPOJKA SLOVAN- SKÉ VESNICE			EDUARD DOMÁCKY INIC. HERCE VETČÉHO			
2X SNÍŽENÝ TÓN A					TAKOVÉ MNOŽSTVÍ LARVA					
PRUŽNÁ LÁTKA						ROZHLASO- VÉ VLNY HOLEČKOVA KRONIKA				KOZÍ PACH
	AMERICKÝ REŽISÉR WOODY ??? UTRHNOUT						OBV. SPRÁ- VA POŠT JMÉNO SLOVEN.			
ULTRA- FIALOVÝ ZKR.			JMÉNO CHAČA- TURJANA NÁDECH					CITOSLOVCE VRČENÍ VYVŘELINA		
CITOSLOVCE PRASKNUTÍ				UNIVERZÁL- NÍ LÉK KUCHYŇSKÉ NÁDOBY						
DOSTAT SE DOVNITŘ AUTEM					ODLIŠNÁ NÁŘEČNĚ SEVERSKÉ ZVÍŘE				3. DÍL TAJENKY	NAŘÍZENÍ
SOUBOR MAP						DOMÁCÍ ZVÍŘE OBLÍBENÝ NÁPOJ				
INICIÁLY ZÁVODNÍKA ENGEHO			HLT TENISOVÝ ÚDER				SPZ PRAHY SVAZEK ROSTLIN			
	TELEVIZNÍ NOVINY ZKR.	DÁVAT POLIBKY REVOL. ??? GUEVARA						ANI BÁSNICKY ANGLICKÁ PŘEDLOŽKA		
PÁCHNOUCÍ ZVÍŘE					BÝVALÁ FRANCOUZ- SKÁ MĚNA					
OBLOHA					HORLITEL PRO KRÁSU					

TAJENKA: Nevystavujte na odív své cenné věci

ALMARA

Televize od rána do večera varuje: Nepříznivá smogová situace! Žádné procházky! Epidemie chřipky na pochodu! Žádné sdružování! Řadí ptačí chřipka! Nepřipouštějte žádné ptáky do své blízkosti!

Protože nechci chytit bacil od žádného ptáka, houpu se doma v houpacím křesle. Zjišťuji přitom, že mám smog i v hlavě. Poletavý prach vzpomínek.

Jak se tak rozhlížím po pokoji, kde jsem vyrůstala, utkvěly mi oči na starodávné almaře. (Nezačínáme vypadat jako sestry?) Patrně jsem ji svým upřeným civěním uvedla do rozpaků, protože, světe div se(!), náhle zavržala. „Koukáš, jako bys mě ještě nikdy neviděla, Liduško.“ Leknutí mne vyhoupllo málem na lustr. Bojím se: Tak už je to tady! Už mi začal ten můj pocukrovaný život usilovat o rozum! Almara vzápětí halucinace vyloučila. „Neboj se, mladoučká! Chci ti jen říct, že nejseš sama, kdo vzpomíná na staré časy. Taky jsem měla pohnutou minulost.“

Zavržala a celá se otevřela: „Já jsem totiž dub,“ představila se a naštěstí se neuklonila. „Bylo to ještě za císaře pána, když jsem zapustil kořínky v dolíku v údolí v Orlických horách, kde to dobře znáš. Tenkrát mě rozčilovalo, že kdejaká kopretina byla vyšší než já. Ale nedal jsem se. Zimní mrazy, letní vedra, sucha nebo lijáky všechno jedno. Rostl jsem a nepohnul se z místa! To my stromy umíme, i když vám lidem, někdy závidíme. Můžete se procházet. Když to to horské slunce začalo přehánět a já stál bez slunečníku v poledním žáru, chtělo se mi rozběhnout se k řece. Také mě táhla sobota co sobota do Kuldovy hájovny taneční muzika. Toužil jsem si zatancovat. Zkusit to.“

Přiznám se, že mi začaly po tvářích téct slzy smíchu při představě, že dub vrazil do taneční seknice, požádal dceru hajného o tanec, nadzvedl celou hájovnu do vzduchu a při valčíku ji roztáčí kolem dokola jako kafemlejek. „No, moc se nesměj,“ napomenul mě ješita. „Byl jsem krásný, zdravý, silný, nejvyšší v celém údolí. S obrovskou korunou na hlavě jsem se cítil jako král. Byl jsem blíž a blíž nebi, listoval jsem v oblacích. Duhu jsem znal osobně. Ale! Když jsem byl nebi nejblíž, přišli dva dřevorubci s pilou a sekerou. Podřízli mne, skáceli na zem (mimochoodem pařez, který po mě zůstal, je na tom místě dodnes!), odvezli mě na pilu, tam mě rozřezali na prkna, přišli truhláři, hoblovali,

brousili, natírali, vrtali díry pro zámky a ještě si u toho zpívali. Tenkrát byli řemeslníci machři. Uměli čarovat. Když mě proměnili v almaru, přišli řezbáři a vyzdobili mě jako nevěstu. Tak jsem nakonec ani nelitoval, že už nejsem strom. Jako velikánská nádherná almara jsem byl zase výjimečný.“

„A co bylo dál?“ promluvila má zvědavost. „Dali mě do výlohy v okresním městě. Náhodou šla kolem vaše babička. Vysvětlila dědečkovi, že beze mne nemůže žít. Dědeček Jindřich plnil své Fanušce každé přání. Koupil mě a nechal přivést do vašeho domu. Tenkrát jste ještě nebyla na světě. A také paní Štemberková ještě nebyla babička a vedla domácnost jak se patří. Vzpomínám s jakou pečlivostí do mě ukládala bílé živůtky, noční čepečky, bombardáčky s krajkami na nohavicích, nabírané spodničky s volány, košilky s nitěnými knoflíčky na ramenou, kosticové korzety, jemné rukavičky, vyšívané kapesníčky s monogramy celé rodiny a také pánské noční košile, podvlékačky, sady tuhých bílých límců, motýlky a kravaty - však víte, co se nosilo v devatenáctém století. A to jsem zapomněla na atraktivní dámské klobouky zdobené stuhami a květinami a na cylindry a buřinky.“

„Ve dvacátém století jste asi už takovou pohodu nezažila,“ začala jsem s přibývajícím úctou almaře vykat. „Jo, byly napínavé časy, často v nich šlo o život. Nejdřív byla první válka, potom druhá válka, pak doba jistých nejistot, pak doba nejistých jistot, a to se projevilo i na životě v domě. Stěhováci mě tahali z místnosti do místnosti. Málem mě rozbili, lidé, které jsem neznala, do mě zavírali věci, které patřily spíš do dřevníku, nebo měly zůstat v tajnosti. Vaše maminka Věra tomu nemohla zabránit. A do tohohle zmatku jste se narodila s vírou ve šťastnou budoucnost, jak to u miminek bývá.“

„Vzpomínám si, že jste za mých mladých let stála v hale v přízemí.“

„Pravda pravdoucí, tam mě objevil červotoč a začal mě, gurmety jeden, hned ochutnávat. Řekl mi, že jsem lahůdka a ustlal si pod mou spodní zásuvkou. Takový prcek a troufal si mě sníst! Byla jsem zoufalá. Naštěstí jste si, už tenkrát starostlivá slečna, toho nenažrance všimla a nějakým lektvarem ho vyhnala. Nikdy vám to nezapomenu. To už bylo další století.“

Sto let sem, sto let tam. Moje povídání s almarou ukončilo kyvadlo nástěnných hodin. Odbíjelo právě sedm! „Přeji radostné a uklidňující zprávy v televizi,“ rozloučila se uštěpačně almara a zavřela se.

Vstávám z houpacího křesla poučena. Ode dneška vím, že to co nevím, mi nábytek, stěny, obrazy, lustry, pavlač, schodiště, staré nádobí, odložené šaty a boty povědí. A zahrada to dosvědčí. Od almary vím, že člověk není nikdy sám. Když je mu smutno, může se dát do řeči i se zrnkem písku. Tak houby zle!

Jen počkej zajíci!

Letošní zima se sice za svůj název může i trochu červenat, ale příchod Velikonoc má stále nejen liturgický význam. Prostě se těšíme na jaro. A právě Velikonoce jsou přece také svátky jara.

Dokládají to i symboly, které je doprovázejí. V našich zemích

to jsou mláďata, jež právě na jaře přicházejí na svět. A protože jedním z klíčových symbolů těchto svátků je vejce, jedná se o mláďata ptactva, resp. opeřenců domácích. Kuřata, kachňata i ta miloučká, lehounce ochmýřená housata, všechna tato drobtina v nás vzbuzuje něhu a ochranné pudy. Tady si dovoluji malou odbočku. Víte, že britští odborníci na chování zvířat uveřejnili sice odvážnou, nicméně zajímavou hypotézu týkající se právě roztomilosti mláďat? Podle nich je právě jejich obvykle něžně blboučký vzhled zachraňuje před agresí vlastních rodičů...

Ale vraťme se k velikonoční symbolice. Vysoké postavení na pomyslném žebříčku oblíbenosti má u nás beránek. V domácnostech jej nalézáme pečeného z piškotového těsta, hojně pocukrovaného, s červenou mašlí kolem krku a rozinkovými očima. Blíže se s ním také můžeme seznámit v podobě pečinky. Ani fandové přes zdravou výživu, kteří odmítají konzumovat velké množství cukru, a dále vegetariáni, pro něž je jehněčí na talíři naprosto nepřijatelné, se symbolu beránka nijak nebrání.

Oblíbily si ho především ženy, neboť je nabádá, aby si pořídily před Velikonocemi něco nového na sebe. Zatímco se domácí opeřená drobtina a mírumilovný beránek ocitají v popředí našeho zájmu, ušatý obyvatel polí a luk o svou pozici velmi dlouho bojoval. Samozřejmě, jedná se o zajíce. Pro nás představuje pošťáka, který nám přinesl spěšný balík se zabijačkou. Sice mu poděkujeme, ale naše vřelé díky směřují zcela přirozeně k tetičce na Vysočinu, která nám ty voňavé pochoutky s láskou zabalila a poslala.

Za našimi západními hranicemi je ovšem jeho postavení naprosto neotřesitelné. Jako symbol Velikonoc je zajíc na špičce. Děti ho nacházejí v zahradě, někde pod keříčkem, sedícího(!) v ošatce plné čokoládových vajíček. Slepíčka není tak důležitá, prostě vajíčka "jenom" snesla a teď rozpačitě přešlapuje kdesi v pozadí. Jak tedy vidno, u našich západních sousedů to zajíček vyhrál. Ale to mu, zdá se, nestačí. Už před sametovou revolucí se před jarními svátky pokradmu, s pašeráckým batůžkem na zádech, plížil přes hranice, aby se pak v pohraničí a v případě několika odvážnějších jedinců i ve vnitrozemí objevil jako velikonoční lídr.

A někteří z nich se dokonce rozhodli pro emigraci. Byl to z jejich strany určitě srdnatý počín už vzhledem k dojemně umíněné věrnosti naší populace k domácí tradici. Vzpomeňme jen na četné pokusy dědy Mráze, kterému se u nás tuze nedařilo. A to i přesto, že přicházel ne přes zelenou, ale oficiální hranici a tam byl vítán se všemi poctami. Ani průzkumné návštěvy sobího spřežení Santa Clause nezaznamenaly zatím výrazný úspěch. Jeho mise jsou přijímány spíše chladně a s rozpaky. Takže ani velikonoční zajíček si i přes optimistickou úvahu, že když se bratrance

zadařilo v Austrálii, tak proč by to nemohlo vyjít mně hned za humny, nemohl dělat velké naděje na úspěch.

Po roce 1989 se ovšem situace pro ušatého sympatáka s výrazným předkusem podstatně zlepšila. Zvláště proto, že už nezůstal, řekněme, v azylových táborech. Přicestovalo za ním i četné příbuzenstvo, takže se už nemusel cítit tak osamělý. A jak se zdá, jeho pozice se začíná upevňovat. Za výlohami cukráren, květinářství, na trzích i v kamenných obchodech, všude je ho plno.

Tak mě napadá, zda jejich expanzi nenapomohla naše stále se prohlubující nedůvěra k drůbeži a potažmo i k jejím produktům. Koneckonců, zajíců se ptačí chřipka (zatím) přece netýká.

Eva Vlachová

Pozn. redakce: Ilustrační obrázky byly nakresleny v rámci virtuálního kurzu malování ve Windows, který proběhl na www.seniortip.cz, a tam se také můžete podívat na další obrázky, které byly namalovány právě v tomto kurzu.

Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů. Vydává Společnost senior, z. s.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Příbyl, PhD., Marie Kalinová,
Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.

Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, z. s. Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava IČ 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
Neprodejné.

e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

Domácí péče: Co to znamená a kdo na ni má nárok?

V minulých číslech SeniorTipu jsme si již představili všechny základní druhy sociálních služeb a formy jejich poskytování. Ve zkratce si připomeňme, že „Služby sociální péče“ napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti. Poskytování sociálních služeb v České republice je vymezeno zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Tentokrát si pojďme představit další službu se kterou jsem se seznámila v ordinaci mé praktické lékařky MUDr. Petry Juráskové v Ostravě-Hrabůvce. Komu by se líbilo být v nemocnici byt' na nezbytně nutnou dobu? Abych se mohla vyhnout během nemoci hospitalizace, nabídla mi ordinace lékařky využít tzv. služby domácí zdravotní péče, kterou poskytuje společnost TopHelp OSTRAVA a která sídlí na ul. Zdeňka Chalabaly v Ostravě - Hrabůvce. Byla jsem mile překvapena vstřícností a profesionálností zdravotních sestřiček této služby. Jsem ráda, že jsem se mohla se službou (i když v nemoci) seznámit a dát tak o ní vědět dalším, kteří ji možná zatím také neznají.

Pro koho je tedy domácí péče určena?

Obecně pro kohokoliv, kdo vyžaduje zdravotní péči, kterou je možné kvalitně poskytnout v domácích podmínkách, a kdy není racionální tuto péči poskytovat v nemocnici. Vykonává ji kvalifikovaná zdravotní sestra, která dochází k pacientovi domů a provádí pouze zdravotní výkony dle indikace lékaře. Služba je dle kapacitních možností dostupná 7dnů/24hod., včetně víkendů a svátků.

Proč domácí péči využívat?

Důvodů je mnoho - od těch na první pohled zřetelných - jako je příznivý vliv na psychiku pacienta, až po ty pro laika méně viditelné, ale z odborného hlediska důležité. Je prakticky nulové riziko nálezů přenášejících v nemocnici z pacienta na pacienta a v neposlední řadě i menší finanční náročnost. Na druhou stranu je domácí péče oproti nemocniční péči o něco náročnější organizačně.

Kam se obrátit?

V případě zájmu o domácí péči se obraťte na svého praktického lékaře nebo ošetřujícího lékaře v nemocnici. Ti by vám měli pomoci s vybráním kvalitní agentury domácí péče anebo si můžete takovou agenturu najít sami např. na internetu. Stejně jako ve všech oborech i zde platí, že některé agentury jsou výborné a některé poněkud horší. Také je potřeba ověřit s jakými zdravotními pojišťovnami má agentura uzavřenou smlouvu. Pokud je domácí zdravotní péče lékařem indikována, je v předepsaném rozsahu plně hrazena ze zdravotního pojištění.

Nepopletejte si! Domácí zdravotní péče je zcela něco jiného než pečovatelská nebo asistenční služba. V čem se liší?

Domácí zdravotní péči zajišťuje odborný zdravotnický personál, a pokud vám ji předepíše lékař, je v určitém rozsahu pro vás zdarma. V rámci této služby sestřička například odebere krev a moč, ošetří proleženiny, bude s vámi rehabilitovat či zajistí domácí plicní ventilaci apod.

Pečovatelskou službu nebo asistenční péči poskytují pracovníci v sociálních službách, čili může, ale nemusí jít o zdravotnický personál. Zatímco pečovatelské mnohdy dělají i asistenční služby, naopak to neplatí vždy. V zásadě záleží na organizaci, která tyto služby nabízí. Jak z názvu vyplývá, pečovatelská více pečuje (vykonává za nemocného určité úkony - např. hygienu, zajištění stravování, pomoc v domácnosti a jiné), kdežto asistent vypomáhá - asistuje při různých činnostech (půjde s vámi na nákup, doprovodí k lékaři apod.)

Shrnutí - Důvodem k návrhu na domácí zdravotní péči je takový zdravotní stav pacienta, který vyžaduje kvalifikovanou ošetřovatelskou péči a zároveň neumožňuje, aby se pacient dostavil k ošetření do ambulantního zdravotnického zařízení. Ve všech případech se musí jednat o takové ošetření, které lze provést v domácím prostředí.

Ludmila Holubová;

více informací na: www.tophelpplus.cz

Napsali jste nám...

Milí přátelé v redakci časopisu SeniorTip, všechny zdravím a přeji hodně úspěchů ve vaší práci. Mám na vás zároveň velkou prosbu. V letech 1957-1959 po ukončení jedenáctiletky byly pro nás žáky zřízené ročníky SAVOŠ I. a II. při Hospodářské škole v Ostravě, Žerotínova ul. Byla to směsice žáků ze všech koutů naší republiky. Při ukončení školy po dvou letech jsme se rozprchli a zapomněli si předat na sebe kontakty. Informace o jménech a bydlišti čerpám z Almanachu z roku 1960. Během těch šedesát let se mi podařilo najít devět holek, ale stále mi scházejí děvčata z ostravska. Rády bychom byly ještě jednou spolu a zavzpomínaly si. Pomůžete nám je najít?

Z Karviné to jsou - Jandová Bibiana, z Bohumína - Foberová Anna, Retzmanová Eva a Procházková Helena. Z Ostravy pak Holušová Jarmila, Cabicarová Zuzana a Grívnová Marta. Já bydlím v Lískovci nad Moravicí a jmenuji se Rychlíková Bětuška. Jsem vdaná a v době studia jsem měla jméno za svobodna Alžběta Michenková. Můžete-li, ozvěte se nám. Rády bychom se po 60 letech opět setkaly! Kontakt na mne vám rádi předají v redakci (viz tiráž).

Senioři v naší společnosti bezesporu patří mezi nejukázněnější občany. To platí i o jejich přístupu k třídění domovního odpadu. Ne vždy si však jsou jisti, zda-li postupují správně. Aby získali potřebnou jistotu, přinášíme několik informací o třídění odpadů ve spádové oblasti, kterou zabezpečuje společnost OZO Ostrava.

Jak a proč třídit odpad?

Smyslem třídění odpadů v domácnostech je, aby co největší procento produkovaných odpadů bylo dále využito materiálově nebo energeticky a co nejméně jich končilo bez užitku na skládkách. Jak tedy správně třídit odpady, aby se jich co nejvíce dočkalo dalšího zpracování? Přibližujeme vám systém separace komunálních odpadů, který provozuje OZO Ostrava (OZO) ve své svozové oblasti. Tu tvoří město Ostrava a dalších 37 měst a obcí v regionu.

Do **žlutých kontejnerů** patří plasty, nápojové kartony a kovové obaly. Po provedených zkouškách různých možností OZO vyhodnotila systém sběru několika komodit do společné nádoby a jejich další dotřídění na lince jako ekonomičtější než přidávání dalších nádob na málo prostorná stanoviště a jejich oddělený svoz. I tak by v zájmu dalšího zpracování musely jednotlivé komodity projít dotřídovací linkou. Odpad svezenny z barevných kontejnerů není možno poskytnout přímo zpracovatelům, vždy je nutno ho minimálně dočistit od nežádoucích příměsí. Z hromady svezenné ze žlutých kontejnerů se v prvé řadě třídí plasty, které je možno využít materiálově - PETlahve a polyetylenové obaly, nápojové kartony a plechovky. Všechny tyto obaly pak čistě vytríděné skončí jako nové výrobky. Z PETek se vyrábějí zejména silonová vlákna, z tvrdých plastů lisované desky či dlaždice, z fólií nové fólie. Z nápojových kartonů se získá kvalitní papírové vlákno pro recyklovaný papír, kovy jdou do hutí. Zbytek plastů se přidává k dalším spalitelným odpadům a OZO z nich vyrábí palivo pro cementárny - méně kvalitní plasty jsou tedy využity energeticky.

K odkládání tříděného papírového odpadu slouží **modré kontejnery**. Patří do nich noviny, časopisy, letáky a brožury, papírové krabice všeho druhu, a to rozložené, aby v kontejneru nezabíraly zbytečně místo, též kancelářský papír. Výčet vhodných předmětů z papíru by mohl pokračovat donekonečna. Nepatří sem ale jakýkoliv z uvedených papírových odpadů, pokud je mokrá, umáštěná či jinak znečištěná. Na dotřídovací lince je papírový odpad dále rozdělen podle jednotlivých druhů papíru a předán ke zpracování do papíren.

K vyhazování skla slouží **zelené kontejnery** - zvony. OZO sbírá dohromady sklo bílé i barevné, protože o dotřídění se postará na své dotřídovací lince koncový zpracovatel. Do kontejnerů patří láhve, sklenice (pokud možno bez víček, etikety nevadí) a také střepty tabulového skla. Rozhodně sem nepatří porcelán, keramika, zrcadla nebo sklo s příměsími

jako např. automobilová okna, sklo s drátěnou výplní apod. Sklo je výborný materiál pro opakované zpracování na nové skleněné obaly, při němž se nijak nemění jeho vlastnosti.

V ulicích lze nalézt i další barevné kontejnery. Ke sběru drobných elektrozařízení (mobily, žehličky, fény, rádia, varné konvice, elektronické hračky...) slouží **červené kontejnery**. O svoz elektroodpadu z nich i z dalších sběrných míst a jeho třídění za účelem dalšího využití se starají kolektivní systémy Asekol či Elektrowin.

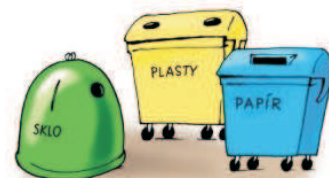
Do **kontejnerů pro sběr textilu** (mohou mít různé barvy) patří odložené oděvy, obuv, bytový textil či tašky a batohy, dětské textilní hračky - nejlépe v plastových pytlích, ať je neponičí vlhkost. O dotřídění jejich obsahu se starají většinou charitativní organizace. Část vytríděných věcí je poskytována lidem v hmotné nouzi, zbytek textilu může být zpracován na průmyslové čisticí materiály. Obyvatelé rodinných domů v Ostravě mají v rámci systému města nárok také na **hnědou popelnici** na zeleň ze zahrádky (tráva, listí, zbytky ovoce a zeleniny, drobné větvičky). Prozatím formou pilotních projektů se ověřuje i systém sběru plastů a papíru do menších nádob přistavených přímo u rodinných domů. Toto je způsob, jak získat ještě více materiálově využitelných odpadů v oblastech, kde kontejnery na separaci nejsou tak hustě rozmístěny jako na sídlištích.

Důležitou součástí systému separace odpadů z domácností jsou **sběrné dvory**. V menších obcích jejich funkci nahrazují jednorázové mobilní svozy. Zde se likvidují veškeré objemné odpady (nábytek, koberce, sanitární zařízení...), nebezpečné odpady (barvy, oleje, fotochemikálie, rozpouštědla, kyseliny, zásady, akumulátory, léky, pesticidy, olejové filtry...), ale též jedlé oleje a tuky, zeleň (tráva, listí spadané ovoce, větve), elektrozařízení, textil. Odpad svezenny ze sběrných dvorů se dále dotřídí a v maximální možné míře se dále využívá. Pokud má někdo problém zejména objemné odpady do sběrného dvora dopravit, může využít velkoobjemových kontejnerů, které město/obec většinou 2x ročně nechává přistavit do ulic. OZO poskytuje i službu svozu objemných odpadů z místa bydliště, kterou lze od letoška nově objednat a zaplatit i elektronicky na webu: eshop.ozostrava.cz.

Směsný komunální odpad se nejčastěji likviduje na skládkách. Zvláště tam, kde podobně jako v našem kraji není v dosahu zařízení pro energetické využívání odpadu - lidově řečeno spalovna. Spoustu energie, která se ve směsném odpadu ukrývá, tím pádem zatím nevyužíváme. Proto je dobré se před vyhozením jakéhokoli odpadu do běžné popelnice zamyslet, zda nepatří do některého ze zmíněných kontejnerů. Jedině tak totiž zaručíme, že bude materiálově či energeticky využit.

Jan Mika, SENIORS, z.s.

Senioři, tříděte komunální odpad a buďte svému okolí příkladem !!!

Nad modely sakrálních staveb Jana Blizňáka spousta lidí žasne

Precizním miniaturám kostelů a dalších sakrálních staveb se **Jan Blizňák** věnuje déle než třicet let. Vytvořil unikátní soubor a rozhovor s ním tedy začínám otázkou: **Čím se po umělecké a řemeslné stránce liší Váš první model od posledního?**

„V podstatě ničím zásadním. Akorát jsem balzu v případě střešní krytiny u kostelů Bílá, Řepiště, Grůň a kaple v Bílé pak nahradil smrkem. Takže šindele jsem štípal ze špalíček na milimetrové destičky tak, aby i jejich počet na střechách modelů odpovídal skutečnosti. Kostely dělám v měřítku 1:50, zvoničky 1:20.“

Můžete ve stručnosti představit Vaši tvorbu sakrálních modelů, včetně nákladů?

„Jistě, jejich ucelený soubor, celkový počet 27 kusů, je v současné době už trvale vystaven na zámku v Paskově. Další čtyři modely mám doma pro aktuální použití. Uspořádal jsem přes 30 výstav na zámcích, v muzeích a knihovnách, aniž by to modelům ublížilo - používám na ně speciální balení do beden. Co se týká spotřeby materiálu a finančních nákladů, lze říci, že jsou zanedbatelné, do tisíce korun za model. S časovou náročností je to ovšem už jinak. Nejmenší zvonička si vezme sto až dvě stovky hodin a větší kostel přes tisíc hodin. Ale vzhledem k tomu, že mám i jiné zájmy, snažil jsem se mít každou stavbu hotovou do jednoho roku.“

Studujete architekturu, případně jiné obory? A vůbec, jakým způsobem u Vás probíhá stavba modelů a jak se vyrovnáváte s detaily?

„Před zahájením projektu jedu k originální stavbě vše změřit, nakreslit a pořídit fotodokumentaci, včetně detailů. Pak dělám rysy v přesném měřítku. Pravda, někdy se přitom nelze vyhnout improvizaci, která však výsledný produkt neovlivní. Vycházím ze základních principů tesařského řemesla. Architekturu a návazné obory jsem nestudoval, ovšem odbornou literaturu ano.“

Je pro Vás práce na sakrálních modelech uklidňující, nebo Vás při ní dokáže něco "vytočit"?

„Většinu času trávím chozením po horách, věnuji se i turistickému značení, pochůzkám stráže CHKO Beskydy a podobně, stavba modelů pro mne znamená vyplnění zbytkového času. Navíc, přednost má moje práce v místním kině (Frydek-Místek), kde působím jako promítač filmů. A vytočit se jen tak nenechám, protože ať dělám cokoli, dělám to v pohodě.“

Jak jste se ke svému koníčku vlastně dostal, jak ho vnímá vaše rodina a jaké na něj máte ohlasy?

„Už ve školním věku jsem měl rád práci se dřevem - v otcově kolářské dílně jsem se hrabal ve všemkém nářadí. Pak jsem začal se stavbami modelů letadel a lodí, ale časem mi sakrální modely připadaly více smysluplné. Takže před třiceti lety jsem si vytyčil cíl vytvořit jejich přesné modely jako němé svědky minulosti v našem regionu. A rodina, zvláště má druhá žena, byla úžasná v tom, že mne ve všem podporovala. Co se pak týká ohlasů, nechci se chlubit, ale spousta lidí nad modely v úžasu kroutí hlavou a to i v Polsku a Německu, třebaže tam jsem nedělal výstavy v plném rozsahu.“

Kdyby Vás chtěl někdo následovat, co byste mu poradil? Čeho by se měl vyvarovat a v čem se zároveň zdokonalovat?

„Nejsem z těch, kteří mají snahu radit. Každý má přece osobitý styl. Ale měl-li bych potenciálnímu následovníkovi něco říci, tak asi tohle: aby byl důsledný, trpělivý, houževnatý, cílevědomý a manuálně zručný. Aby znal kvalitu dřeva, technické kreslení a nebál se improvizace i časové náročnosti. Pak jeho produkt bude úspěšný.“

Co v souvislosti s Vašimi modely považujete za největší odměnu a jak se k Vašemu dílu staví různé instituce?

„Celý soubor je trvale vystaven na zámku v Paskově. Jsem tím velmi poctěn, vážím si toho. Chci zároveň poděkovat všem, kteří se tohoto projektu zúčastnili, zvláště pak starostovi města Paskov a koordinátorovi Petru Baďurovi i fotografu Miroslavu Lyskovi. A osobní odměnou pro mne je, že jsem dosáhl svého cíle - vytvořil jsem kompletní soubor modelů celodřevěných kostelů v regionu, jaký není nikde jinde.“

Jiří Muladi

Foto: ing. Miroslav Lysek

Petr Baďura, starosta města Paskov: „Expozice dřevěných modelů kostelů, kapliček a zvoniček je pro jejich jedinečnost a komplexnost zcela výjimečná a znamená i obrovské "lákadlo" pro

návštěvu areálu zámku s přilehlým historickým parkem v Paskově. Jsem velmi rád, že jsme mohli pro modely Jana Blizňáka vytvořit výstavní prostory, které si jeho dlouholetá práce pro naši společnost jistě zaslouží. Od návštěvníků slýchávám slova chvály a obdivu, jak na adresu autora modelů, tak i našeho města, které se postupně mění z průmyslem přesyceného, na místo pro poznání, pohodu a odpočinek.“

